

ผลการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ ประจำปี 2566 (State Enterprise Evaluation 2023)

สรุปภาพรวม

ระบบประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ

ระบบการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจเป็นกลไกและเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพและขีดความสามารถในการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจให้สูงขึ้น ซึ่งถูกนำมาใช้มาโดยตลอดตั้งแต่ปี 2539 เป็นต้นมา โดยกระทรวงการคลัง คณะกรรมการและผู้บริหารรัฐวิสาหกิจได้ใช้ระบบประเมินผลฯ เป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนวิธีคิด นโยบาย และยุทธศาสตร์ต่างๆ นำไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมผ่านการกำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมายในการประเมินผลรัฐวิสาหกิจ ซึ่งจะเห็นได้จากในระยะเวลาที่ผ่านมา รัฐวิสาหกิจถือเป็นหน่วยงานที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ โดยมีมูลค่าของสินทรัพย์รวมเท่ากับ GDP ของประเทศ และมีรายได้รวมมากกว่ารายได้ของรัฐบาล อีกทั้งยังเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของรัฐบาล จากการนำส่งรายได้เข้ารัฐมากกว่า 1 แสนล้านบาท โดยรัฐวิสาหกิจได้มีการพัฒนาและปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง นำระบบคุณภาพมาตรฐานสากลมาประยุกต์ใช้ รวมทั้งได้มีการพัฒนาการบริหารการ สาธารณะ จากการพัฒนาและลงทุนโครงสร้างพื้นฐานของประเทศและเชื่อมโยงโครงข่ายการขนส่งเข้าด้วยกัน รวมทั้งนำระบบโลจิสติกส์มาใช้ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนในประเทศ และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้แก่รัฐวิสาหกิจ ส่งผลให้ผลประกอบการในภาพรวมที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินทรัพย์ของรัฐอย่างยั่งยืน

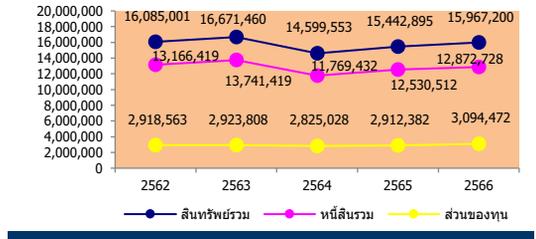
ทั้งนี้ คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (คนร.) ได้มีมติเห็นชอบหลักการทั่วไปของระบบประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ และหลักการเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ ตามกรอบแนวทางการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจตามระบบ (ระบบ SE - AM) ที่นำมาใช้ประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจในปี 2563 เป็นต้นไป ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1. ส่วนผลลัพธ์ (น้ำหนักร้อยละ 60) ประกอบด้วย การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ และผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ และ 2. ส่วน Core Business Enablers (น้ำหนักร้อยละ 40) ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการกำกับดูแลและการนำองค์กร 2. ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3. ด้านการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน 4. ด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า 5. ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล 6. ด้านการบริหารทุนมนุษย์ 7. ด้านการจูงใจและแรงจูงใจ 8. ด้านการตรวจสอบภายใน ทั้งนี้ คณะกรรมการประเมินผลงานรัฐวิสาหกิจ ในคราวประชุมครั้งที่ 8/2562 เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2562 มีมติเห็นชอบแนวทางการประเมินผลตาม Core Business Enablers ของรัฐวิสาหกิจ ประจำปีบัญชี 2563 โดยการคิดคะแนนประเมินผลตาม Core Business Enablers ในปีบัญชี 2563 ให้แต่ละรัฐวิสาหกิจมีคะแนนแบบก้ำกึ่ง (Handicap) จากผลคะแนนที่ประเมินได้อีกร้อยละ 80 ของส่วนดังกล่าวคะแนนประเมินส่วนกระบวนการ (หัวข้อการบริหารจัดการองค์กร หรือหัวข้อ การประเมินคุณภาพรัฐวิสาหกิจ (SEPA)) ประจำปีบัญชี 2563 กับคะแนน Baseline ที่ประเมินได้ เพื่อให้รัฐวิสาหกิจได้มีระยะเวลาในการปรับตัวและเตรียมความพร้อมต่อระบบประเมินผลใหม่ โดยกำหนด ระยะเวลาในช่วงเปลี่ยนผ่านเป็นเวลา 2 ปี (ปีบัญชี 2563 - 2564) อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ ได้มีมติเห็นชอบการกำหนดคะแนนแบบก้ำกึ่ง (Handicap) สำหรับ การประเมินผลการดำเนินงานตาม Core Business Enablers ประจำปีบัญชี 2566 ของรัฐวิสาหกิจ ประจำปีบัญชี 2566 และปีบัญชี 2567 โดยมีมติเห็นชอบการกำหนดคะแนนแบบก้ำกึ่ง (Handicap) สำหรับ การประเมินผลการดำเนินงาน แต่การกำหนด Handicap ควรให้รัฐวิสาหกิจต้องใช้เวลาพยายามในการผลักดันผลการดำเนินงานที่มากกว่าเดิม จึงให้ Handicap ลดลง ในขณะที่ให้ Handicap สำหรับรัฐวิสาหกิจกลุ่มที่ 2 เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกับรัฐวิสาหกิจกลุ่มที่ 1 ดังนั้น ในปี 2565 จึงกำหนดให้ Handicap เท่ากับร้อยละ 40 และในปี 2566 กำหนดให้ Handicap เท่ากับร้อยละ 20 ตามลำดับ

โดยในปีบัญชี 2566 มีรัฐวิสาหกิจอยู่ในระบบประเมินผลทั้งสิ้น จำนวน 51 แห่ง และมีการกำหนดกลุ่มรัฐวิสาหกิจเพื่อประเมินผลตามหลักการเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

- กลุ่มที่ 1 : รัฐวิสาหกิจทั่วไป (ยกเว้นรัฐวิสาหกิจกลุ่มที่ 2 และ 3) ให้ประเมินผลตามหลักการเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจตามระบบ SE - AM
- กลุ่มที่ 2 : รัฐวิสาหกิจที่อยู่ระหว่างการแก้ไขปัญหาด้านการดำเนินงานที่ต้องปรับปรุงการดำเนินงานอย่างเร่งด่วน ได้แก่ รฟท. ขสมก. บมจ. อสมท และ ออท. ให้ประเมินผลการดำเนินงาน โดยกำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายให้สอดคล้องตามแผนการแก้ไขปัญหารัฐวิสาหกิจ สำหรับการประเมินผลการดำเนินงานในหัวข้อ Core Business Enablers นั้น ยังคงให้ดำเนินการต่อไป แต่ไม่ให้นำมาคิดคะแนนประเมินผลการดำเนินงานในข้อเสนอนี้บัญชี ทั้งนี้ จนกว่ารัฐวิสาหกิจจะพ้นจากการแก้ไข ปัญหาด้านการแก้ไข สถานะการเงินเข้มแข็งเป็นปกติ และสานักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) มีความเห็นว่าควรประเมินผลการดำเนินงานเช่นเดียวกับรัฐวิสาหกิจทั่วไป
- กลุ่มที่ 3 : รัฐวิสาหกิจที่มีการดำเนินงานจำกัดและไม่เหมาะสมที่จะต้องประเมินผลการดำเนินงานเช่นรัฐวิสาหกิจทั่วไป ได้แก่ บสอ. และ สทช.* เห็นควรให้ยกเว้นการประเมินผลตามหลักการเกณฑ์ การประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ และให้ประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ สคร. เห็นชอบ

หมายเหตุ : * เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2566 คนร. ได้มีมติรับทราบการขอลอการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจตามระบบประเมินผลการดำเนินงาน สทช. ออกไปก่อนจนกว่าจะมีนโยบายในการดำเนินการที่ชัดเจน

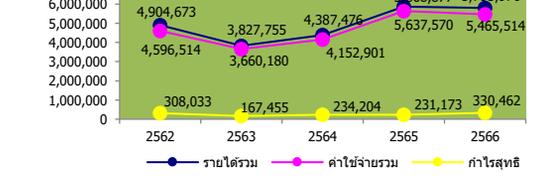
สินทรัพย์รวมหนี้สินรวม ส่วนของทุน (ล้านบาท)

สถานะภาพและผลการดำเนินงานที่สำคัญ

- ณ สิ้นปีบัญชี 2566 รัฐวิสาหกิจในระบบประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ มีสินทรัพย์รวม 15.97 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 3.40 ส่วนใหญ่เป็นการเพิ่มขึ้นของอุตสาหกรรมและพาณิชย์ยกรรม และสาขาสาธารณสุขการ ทั้งนี้ สินทรัพย์รวมของสาขาสถาบันการเงินต่อสินทรัพย์รวมทั้งระบบมีสัดส่วนสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 48.66 รองลงมา คือ สาขาพลังงานที่มีสัดส่วนร้อยละ 33.77
- ในปี 2566 มีรายได้รวมทั้งสิ้น 5.80 ล้านล้านบาท ลดลงร้อยละ 1.24 ขณะเดียวกันค่าใช้จ่ายรวมลดลง ร้อยละ 3.05 ส่งผลให้กำไรสุทธิโดยรวมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 43.02 จากปี 2565 ซึ่งเป็นผลจากกำไรสุทธิที่เพิ่มขึ้น ของสาขาขนส่ง สาขาสาธารณสุขการ และสาขาพลังงาน เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 231.79 ร้อยละ 45.85 และร้อยละ 22.00 ตามลำดับ ทั้งนี้ สาขาสื่อสาร มีผลการดำเนินงานขาดทุนสุทธิลดลงร้อยละ 91.80 ในขณะที่ สาขาสังคมและเทคโนโลยีขาดทุนสุทธิ 1,479.28 ล้านบาท (จากในปี 2565 มีกำไรสุทธิ เท่ากับ 486.70 ล้านบาท)
- ในปี 2566 ความสามารถในการทำกำไรเพิ่มขึ้น โดยอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้รวม และอัตราส่วนกำไรสุทธิ ต่อสินทรัพย์รวม คิดเป็นร้อยละ 5.70 และ 4.03 เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ที่มีอัตราส่วนร้อยละ 3.94 และร้อยละ 3.09 ตามลำดับ
- สาขาที่มีกำไรสุทธิมากที่สุด คือ สาขาพลังงาน รองลงมา คือ สาขาสถาบันการเงิน และสาขาขนส่ง ตามลำดับ โดยรัฐวิสาหกิจที่มีกำไรสุทธิสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ปตท. (155,281 ล้านบาท) กฟผ. (47,476 ล้านบาท) และธนาคารออมสิน (33,544 ล้านบาท) ตามลำดับ
- รัฐวิสาหกิจที่มีผลขาดทุนสุทธิ จำนวน 17 แห่ง ได้แก่ อต. อ.ต.ท. องค์การสื่อสาร อ.ส.พ. อพพร. วว. อสส. สมท. บอท. อ.ส.ค. ขบส. อคส. กทท. ททท. บมจ. เอ็นที ขสมก. และ รฟท.

รายได้รวม ค่าใช้จ่ายรวม และกำไรสุทธิ (ล้านบาท)

ข้อสังเกต/ข้อเสนอนแนะจากระบบประเมินผล

- ผลการดำเนินงานภาพรวมของรัฐวิสาหกิจโดยรวมในปี 2566 ใกล้เคียงกับปี 2565 แต่หากพิจารณาจากผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจทั้งทางด้านการเงินและไม่ใช้ทางการเงิน ในภาพรวมของรัฐวิสาหกิจทั้งระบบ พบว่า รัฐวิสาหกิจหลายแห่งมีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นจากการฟื้นตัวของอุตสาหกรรมภายหลังการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) คลี่คลายลง อย่างไรก็ตาม รัฐวิสาหกิจทุกแห่งยังคงเผชิญกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยหลายด้านที่มีความซับซ้อน ผันผวน และเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทั้งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และพฤติกรรมของมนุษย์ (ลูกค้าและผู้ประกอบการในองค์กร) ที่ส่งผลกระทบต่อขีดความสามารถและศักยภาพในการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ เช่น แนวโน้มรายได้รวมลดลง (เช่น บมจ. เอ็นที องค์การสื่อสาร กรมสรรพสามิต และองค์การส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศไทย เป็นต้น) ในขณะที่ต้นทุนการดำเนินงานเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในส่วนของการดำเนินงานที่มีแนวโน้มสูงขึ้นจากจำนวนพนักงานที่ไม่ลดลง (เช่น ปตท. มีค่าใช้จ่ายพนักงานต่อรายได้จากการดำเนินงานสูงถึงร้อยละ 57 และการท่าเรือแห่งประเทศไทย มีค่าใช้จ่ายบุคลากรต่อรายได้รวมของท่าเรือกรุงเทพ คิดเป็นร้อยละ 34.90 เป็นต้น) และการปรับอัตราเงินเฟ้อขึ้น ในขณะที่รายได้มีแนวโน้มไม่เปลี่ยนแปลง ส่งผลทำให้ผลประกอบการลดลง เป็นต้น ดังนั้น รัฐวิสาหกิจต้องมีการปรับตัวอย่างเหมาะสมและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการให้มีความยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนได้รวดเร็ว และคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม ทั้งการทบทวนรูปแบบธุรกิจ (Business Model) เพื่อให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี เพื่อสร้างรูปแบบการทวนในอุตสาหกรรมใหม่ (New S - Curve) หรือธุรกิจใหม่ (New Business) ที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างมีประสิทธิภาพให้แก่องค์กรและประเทศต่อไป
- รัฐวิสาหกิจที่อยู่ระหว่างการแก้ไขปัญหาด้านการดำเนินงานที่ต้องปรับปรุงการดำเนินงานอย่างเร่งด่วน เช่น รฟท. และ ขสมก. เป็นต้น มีการดำเนินงานตามภารกิจ/แผนงานที่สำคัญที่สำคัญ และไม่สามารถปรับเปลี่ยนองค์กรให้บรรลุตามเป้าหมายที่สำคัญ ส่งผลให้ผลการดำเนินงานที่ขาดทุนสูง ขาดสภาพคล่องทางการเงิน และมีภาระหนี้สินเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ ยังมีรัฐวิสาหกิจ หลายแห่งที่ประสบภาวะขาดทุนอย่างต่อเนื่องและขาดการกำหนดทิศทางการทำงานทั้งในระยะสั้นและระยะยาวที่ชัดเจน โดยเฉพาะรัฐวิสาหกิจในสาขาอุตสาหกรรมและพาณิชย์ยกรรม และสาขาเกษตร และสาขาทรัพยากรธรรมชาติ ที่ยังคงต้องเร่งดำเนินการทบทวนบทบาทภารกิจให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับบริบทของสังคมในยุคดิจิทัล เศรษฐกิจและอุตสาหกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น รัฐวิสาหกิจดังกล่าวต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดยุทธศาสตร์ขององค์กรที่ชัดเจน เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการดำเนินงาน รวมถึงการลดต้นทุนและควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่เกิดขึ้น โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อติดตามตัวชี้วัดที่สำคัญ รวมทั้งกำหนดแนวทางและเป้าหมายที่ชัดเจนในการสร้างประสิทธิภาพจากการใช้สินทรัพย์และฐานข้อมูลที่มีอยู่ ตลอดจนการกำกับติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงานที่สำคัญ และแก้ไขปัญหารูปแบบที่เกิดขึ้น โดยในการดำเนินการดังกล่าวต้องอาศัยบทบาทของกระทรวงเจ้าสังกัดในการมอบนโยบายที่มุ่งเน้นไปสู่การแก้ไขปัญหาระดับสูง บทบาทของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจและผู้บริหารระดับสูงในการกำหนดทิศทาง รวมทั้งการกำกับติดตามผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ รับผิดชอบการขาดทุนสะสมและสามารถฟื้นฟูกิจการได้โดยมิเป็นภาระของรัฐในอนาคต

ผลการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ ประจำปี 2566 (State Enterprise Evaluation 2023)

สรุปภาพรวม

ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะจากระบบประเมินผล

(3) การดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลเกี่ยวกับการบริหารแผนลงทุน และการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ของรัฐวิสาหกิจบางแห่งไม่เป็นไปตามเป้าหมาย และโครงการขนาดใหญ่บางโครงการที่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายได้ส่งผลกระทบต่อภารกิจของหน่วยงาน เช่น การดำเนินงานก่อสร้างโครงการระบบขนส่งมวลชนจังหวัดเชียงใหม่ สายสีแดง ช่วงโรงพยาบาลนครพิงค์ - แยกแม่เหี้ยสนามสามัคคี (โครงการระบบขนส่งมวลชนจังหวัดเชียงใหม่) โครงการระบบขนส่งมวลชนจังหวัดนครราชสีมา การพัฒนาโครงข่ายรถไฟ โครงการท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด ระยะที่ ๓ ช่วงที่ ๒ และโครงการก่อสร้างที่อยู่อาศัย เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากปัจจัยต่างๆ เช่น ความล่าช้าของระบบอัตโนมัติสัญญาณและการซ่อมแซมพื้นที่ ต้องศึกษาและปรับปรุงรูปแบบการดำเนินงานโครงการและจัดทำแผนแม่บทใหม่ ทำให้ยังไม่สามารถหาเอกชนร่วมทุนได้ เป็นต้น ทั้งนี้ แม้ว่ารัฐวิสาหกิจจะมีการบริหารจัดการที่ประกอบของแผนงาน (Terms of reference : TOR) ได้ตามแผนงาน แต่รัฐวิสาหกิจควรมีการบริหารความเสี่ยงของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างตลอดทั้งกระบวนการไปจนถึงการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ และกำหนดแนวทางรองรับความเสี่ยงที่คาดว่าจะเป็นขึ้น รวมถึงเร่งรัดการดำเนินการให้สำเร็จโดยเร็ว เพราะหากไม่สามารถเร่งรัดให้ดำเนินการโครงการได้ตามแผนที่กำหนดไว้ จะส่งผลกระทบต่อภารกิจของหน่วยงาน รวมถึงส่งผลกระทบต่อภาพรวมในการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศไทย นอกจากนี้ การดำเนินงานเพื่อสร้างประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจ (Eco - Efficiency) ของรัฐวิสาหกิจบางแห่ง เช่น สำนักงานธนาคารกรุงเทพ องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร องค์การสะพานปลา และองค์การสวนพฤกษศาสตร์ เป็นต้น ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ดังนั้น รัฐวิสาหกิจควรทบทวนแผนการดำเนินงาน Eco - Efficiency โดยเรียงตั้งแต่การห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) หรือกระบวนการกิจกรรมทั้งหมดในการดำเนินธุรกิจขององค์กร รวมถึงการปล่อยก๊าซเรือนกระจกออกสู่สิ่งแวดล้อม เพื่อให้การดำเนินงาน Eco - Efficiency มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ตามนโยบายของรัฐบาล

(4) รัฐวิสาหกิจบางแห่งที่มีบริษัทในเครือ เช่น ปตท. และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เป็นต้น ควรมีการกำหนดนโยบายและทิศทางในการดำเนินธุรกิจร่วมกันกับบริษัทในเครือ (Business Alignment) ให้ชัดเจน และควรดำเนินการติดตามและกำกับกิจการบริษัทในเครืออย่างใกล้ชิด เพื่อให้มีผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายของแผนธุรกิจและสอดคล้องกับข้อกำหนดจริยธรรมและจรรยาบรรณทางธุรกิจ (Code of Conduct) ที่เป็นมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีในการกำกับดูแลการดำเนินธุรกิจของบริษัทในเครือ เพื่อให้การดำเนินงาน/การบริหารที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

(5) รัฐวิสาหกิจบางแห่งต้องให้ความสำคัญกับการศึกษาความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) เป็นต้น และนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับองค์กร (Digital Transformation) โดยมีกรณีศึกษาและจัดทำสถาปัตยกรรมองค์กร (Enterprise Architecture) เพื่อมุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้ โดยต้องดำเนินการกำหนดรายละเอียดที่ชัดเจนของเป้าหมายในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้กับทุกส่วนขององค์กร (Digital Transformation) ที่แสดงให้เห็นถึงการปรับเปลี่ยนทั้งในส่วนของบุคลากร (People) ที่สอดคล้องกับกระบวนการ (Process) และเทคโนโลยี (Technology) โดยต้องมีการวางแผนการพัฒนาบุคลากร (People) ที่สอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนา และวัดผลสำเร็จได้อย่างชัดเจน เช่น การนำ AI มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์/บริการให้สามารถตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น และการนำ AI มาใช้เพื่อลดต้นทุนการดำเนินงานโดยมนุษย์ในประเภทงานที่มีการดำเนินการในลักษณะแบบเดิมหรือดำเนินการซ้ำ ซึ่งจะช่วยลดเวลา ลดขั้นตอนและลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลงได้ เป็นต้น

(6) การพัฒนาการดำเนินงาน Core Business Enablers มีความสำคัญในการที่จะช่วยผลักดันผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจให้ดีขึ้น ซึ่งจากการพิจารณาแผนกลยุทธ์การประเมินผลการดำเนินงานตาม Core Business Enablers ของรัฐวิสาหกิจ (ไม่รวม Handicap) ตั้งแต่ปี 2563 - 2566 รัฐวิสาหกิจมีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัจจัยสำคัญเกิดจากคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจและผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจให้ความสำคัญในการที่จะขับเคลื่อนการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินดังกล่าว รวมถึงรัฐวิสาหกิจมีความเข้าใจในการดำเนินงานประเด็นที่สำคัญมากขึ้น นอกจากนี้ สสร. ได้กำหนดแนวทางหรือเครื่องมือเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานตาม Core Business Enablers เช่น จัดทำ Quick Wins ให้กับทุกรัฐวิสาหกิจ โดยสรุปจากหัวข้อ Core Business Enablers ที่ยังมีช่องว่าง (Gap) เพื่อให้รัฐวิสาหกิจสามารถนำไปใช้ปรับปรุงผลการดำเนินงานได้ทันที การดำเนินการโครงการความร่วมมือระหว่างรัฐวิสาหกิจที่มีศักยภาพในการดำเนินงานตาม Core Business Enablers รัฐวิสาหกิจที่จำเป็นต้องพัฒนาผลการดำเนินงานตาม Core Business Enablers เพียงระดับและสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาในเรื่อง Core Business Enablers ร่วมกัน โดยต่อยอดไปสู่การพิจารณาร่างรัฐวิสาหกิจดีเด่นในเรื่องความร่วมมือด้านกระบวนการจัดการของรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น นอกจากนี้ การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน และเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาการดำเนินงานขององค์กร ดังนั้น สำหรับรัฐวิสาหกิจที่มีข้อจำกัดทางด้านทรัพยากรทั้งในส่วนของปริมาณอาจพิจารณาความร่วมมือในการจัดการทรัพยากรเพื่อพัฒนาศักยภาพในการปรับปรุงการดำเนินงานตาม Core Business Enablers ทั้ง 8 ด้านรวมกัน (Pool Resource)

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี 2563 - 2566 การคิดคะแนนการประเมินผลการดำเนินงานตาม Core Business Enablers ให้แต่ละรัฐวิสาหกิจได้รับ Handicap จากคะแนนที่ประเมินได้ เพื่อให้รัฐวิสาหกิจได้มีระยะเวลาในการปรับตั้งและเตรียมความพร้อมต่อระบบประเมินผลใหม่ (ระบบ SE - AM) แต่เป็นการให้แบบลดลงอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการส่งเสริมศักยภาพของรัฐวิสาหกิจที่เตรียมความพร้อมในการปรับปรุงผลการดำเนินงานให้ดีขึ้น และมีกรณีการสื่อสารกับรัฐวิสาหกิจให้ทราบถึงแนวทางดังกล่าวมาตลอดมา อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี คณะอนุกรรมการกำกับดูแลการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจภาพรวม ในการประชุมครั้งที่ 3/2567 (เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2567) ได้มีมติเห็นชอบให้ไม่มีการกำหนด Handicap สำหรับการประเมินผลการดำเนินงานตาม Core Business Enablers ตั้งแต่การประเมินผล ประจำปี 2567 เป็นต้นไป สำหรับรัฐวิสาหกิจทุกแห่ง เนื่องจากคะแนนเฉลี่ยการประเมินผลการดำเนินงานตาม Core Business Enablers ของรัฐวิสาหกิจ (ไม่รวม Handicap) มีแนวโน้มที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับได้มีการกำหนดกติกาเพื่อขับเคลื่อนและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาผลการดำเนินงานตาม Core Business Enablers ของรัฐวิสาหกิจทั้งในส่วนของการดำเนินโครงการความร่วมมือระหว่างรัฐวิสาหกิจ และการจัดทำแผนการพัฒนผลการดำเนินงานตาม Core Business Enablers ในรัฐวิสาหกิจทุกกลุ่ม เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาผลการดำเนินงานให้ดีขึ้นโดยเร็ว สะท้อนถึงผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงและมีคุณภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งช่วยลดผลกระทบจากการไม่มีการให้ Handicap สำหรับการประเมินผลตาม Core Business Enablers

ข้อสังเกตรายสาขา

สาขาเกษตร :

รัฐวิสาหกิจสาขาเกษตรทั้ง 5 แห่ง ประกอบด้วย องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.) องค์การสะพานปลา (อ.ส.ป.) การยางแห่งประเทศไทย (กยท.) และองค์การคลังสินค้า (อ.ค.ส.) โดยรัฐวิสาหกิจจากทั้งหมดผลการประเมินลดลง และยังคงมีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำ มีเพียง 1 แห่ง ที่มีระดับคะแนนเกินกว่า 3.0000 คือ กยท. ทั้งนี้ การดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่ในสาขาเกษตร เช่น อ.ค.ท. อ.ส.ท. และ อ.ค.ส. เป็นต้น ยังไม่สะท้อนถึงภารกิจตามวัตถุประสงค์การตั้งตั้ง รวมถึงยังคงไม่สามารถแข่งขันและแสดงศักยภาพได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากขาดการกำหนดทิศทางเป้าหมายและแผนยุทธศาสตร์ ทั้งระยะสั้นและระยะยาวให้มีความชัดเจน รวมถึงขาดการพัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น การตลาด การพัฒนาธุรกิจ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การวิจัยและพัฒนา เป็นต้น สำหรับ อ.ค.ส. ควรเร่งดำเนินการจัดทากรบบบัญชีให้เป็นมาตรฐานทั้งการดำเนินงานทางการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนด และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขการบันทึกบัญชีให้ถูกต้องตามคำแนะนำของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) รวมทั้งควรจัดให้มีระบบการควบคุมภายในที่ดีเพื่อเป็นกลไกพื้นฐานสำคัญของกระบวนการกำกับดูแลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและลดโอกาสเสี่ยง ที่อาจเกิดความผิดพลาดในการดำเนินงาน และลดโอกาสในการเกิดเหตุการณ์การทุจริตในองค์กร ในขณะที่ อ.ส.ค. มีผลการดำเนินงานลดลงค่อนข้างมากและลดลงอย่างต่อเนื่อง (ระดับคะแนนลดลง 0.5689 จากปี 2565) เนื่องจากรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์นม และส่วนแบ่งทางการตลาด (Market Share) ลดลงอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ต้นทุนด้านตลาด และปัจจัยการคลังสินค้าที่ใช้ในการผลิตเพิ่มขึ้น ทำให้ขาดทุนสุทธิถึง 266.45 ล้านบาท นอกจากนี้ แผนการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปิดเสรีทางการค้า (Free Trade Area : FTA) ในปี 2568 ที่ อ.ส.ค. จัดทำขึ้น ยังขาดการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรมในแต่ละปี ทำให้ไม่สามารถติดตามผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน

สาขาทรัพยากรธรรมชาติ :

รัฐวิสาหกิจสาขาทรัพยากรธรรมชาติทั้ง 3 แห่ง ประกอบด้วย องค์การสวนพฤกษศาสตร์ (อ.ส.พ.) องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ (อ.ส.ส.) และองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (อ.อ.ป.) โดยรัฐวิสาหกิจจากทั้งหมดผลการประเมินลดลงตามข้างมา ซึ่งรัฐวิสาหกิจที่มีผลการประเมินลดลงมากที่สุด คือ อ.อ.ป. (ลดลง 0.6200 จากปี 2565) รองลงมาคือ อ.ส.ส. (ลดลง 0.4656 จากปี 2565) และ อ.ส.พ. (ลดลง 0.4349 จากปี 2565) ทั้งนี้ ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่ต่ำกว่าเป้าหมาย โดยเฉพาะความสามารถในการบริหารแผนลงทุนที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่าเป้าหมายมาก (เช่น อ.ส.ส. ที่ได้รับอนุมัติโครงการลงทุนก่อสร้างสวนสัตว์แห่งใหม่ มีการดำเนินการล่าช้า และมีการเบิกจ่ายงบลงทุนต่ำกว่าเป้าหมาย ส่งผลกระทบต่อปริมาณสัตว์ชนิดใหม่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้) เนื่องจากกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างมีความล่าช้า ส่งผลให้การดำเนินการไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ เป็นต้น) และไม่สามารถดำเนินการตามเกณฑ์การวัดผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดเชิงนิเวศเศรษฐกิจ (Eco - Efficiency) ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด สำหรับ อ.อ.ป. ควรเพิ่มสภาพคล่องให้กับองค์กร ทั้งในส่วนของการเพิ่มรายได้ การควบคุมค่าใช้จ่าย การบริหารต้นทุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การจัดหาแหล่งเงินทุนระยะสั้นเพิ่มเติม เช่น การทำสัญญาซื้อขายไม่ส่งล่วงหน้า การเร่งประชาสัมพันธ์เรื่อง Carbon credit และการนำทรัพยากรและที่ดินที่มีศักยภาพมาพัฒนาและใช้ประโยชน์ เป็นต้น ในขณะที่ตามผลิตภัณฑ์ อ.อ.ป. ควรให้ความสำคัญกับการทำการตลาดเชิงรุก และมีการศึกษาพฤติกรรมของลูกค้า เพื่อสามารถออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการ จนสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าของ อ.อ.ป.

สาขาสังคมและเทคโนโลยี :

รัฐวิสาหกิจสาขาสังคมและเทคโนโลยีทั้ง 5 แห่ง ประกอบด้วย สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) การกีฬาแห่งประเทศไทย (กกท.) องค์การเลขาธิการ (อ.ล.) และ องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.) มีผลการประเมินที่เพิ่มขึ้น 1 แห่ง ได้แก่ อพวช. ในขณะที่ อ.ล. วว. ททท. และ กกท. มีผลการประเมินลดลง โดย อ.ล. มีต้นทุนขายยาวเกินการต่อรายได้จากการขายและเวชภัณฑ์ที่องค์กรผลิตส่งถึงร้อยละ 73.0 ซึ่ง อ.ล. ควรให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการเรื่องต้นทุนและเวชภัณฑ์ที่องค์กรผลิต โดยกำหนดเป้าหมายการบริหารจัดการต้นทุนให้ชัดเจน และติดตามให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด สำหรับ วว. ผลงานที่มีศักยภาพในการนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ และต่อยอดการพัฒนาวิจัยจำนวนมากถึง 629 ผลงาน อย่างไรก็ตาม จากการประเมินผลงานที่มีผลงานที่สามารถนำไปต่อยอดเชิงพาณิชย์มีเพียง 20 ผลงาน ซึ่งเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก ดังนั้น วว. ต้องมีการจัดกลุ่มและจำแนกประเภทของผลงานวิจัย เพื่อพิจารณาแต่ละกลุ่มว่ามีศักยภาพหรือโอกาสที่จะไปสู่การนำไปใช้ประโยชน์และต่อยอดเชิงพาณิชย์มากน้อยเพียงใด สำหรับ ททท. ควรให้ความสำคัญกับการยกระดับ TTDI ให้ดีขึ้นในทุกปี รวมถึงควรมีการการดำเนินงานร่วมกับ กกท. ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงลึกถึงการจัดบริการด้านในงานเพื่อตอบสนองในเชิงพาณิชย์ TTDI ให้ดีขึ้นในทุกปี รวมถึงควรมีการการดำเนินงานร่วมกับ กกท. ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงลึกเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและกระจายรายได้ไปสู่ชุมชน ในขณะที่ กกท. ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการออกกำลังกายของประชากรในทุกช่วงวัย โดยส่งเสริมทั้งการสนับสนุนด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Facility) และการกระจายความรู้และการสื่อสารผ่านสื่อสังคม (Social Media) ทั้งข้อมูล สถานที่ ค่าแนะนำในการออกกำลังกาย และความสำคัญของการออกกำลังกาย เพื่อรองรับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) ของประเทศไทย

ผลการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ ประจำปี 2566 (State Enterprise Evaluation 2023)

สรุปภาพรวม

ข้อสังเกตรายสาขา

สาขาขนส่ง :

รัฐวิสาหกิจสาขาขนส่งทั้ง 9 แห่ง ประกอบด้วย การรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟม.) บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด (บวท.) การท่าเรือแห่งประเทศไทย (กทท.) บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) (ทอท.) การทางพิเศษแห่งประเทศไทย (กทพ.) บริษัท ขนส่ง จำกัด (บขส.) สถาบันการบินพลเรือน (สพ.) องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) การรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) มีผลการประเมินที่เพิ่มขึ้น 7 แห่ง ได้แก่ กทพ. รฟม. บวท. กทท. สพท. และ ขสมก. ในขณะที่รัฐวิสาหกิจที่เหลืออีกจำนวน 2 แห่ง มีผลการประเมินลดลงเล็กน้อย ได้แก่ บขส. (ลดลง 0.0261 จากปี 2565) และ ทอท. (ลดลง 0.0061 จากปี 2565) โดย บขส. มีผลการดำเนินงานลดลง เนื่องจากยังไม่สามารถควบคุมค่าใช้จ่ายให้ต่ำลงจนกลับมามีผลกำไรในปีบัญชี 2566 ถึงแม้ว่าจะมีผลประกอบการรายเส้นทางที่ขาดทุนลดลงตามการฟื้นตัวของอุตสาหกรรมเดินรถภายหลังการแพร่ระบาดของ COVID-19 และมีผลการดำเนินงานด้านคุณภาพปฏิบัติภารกิจและบริการที่ปรับปรุงดีขึ้น สำหรับ ทอท. มีโครงการลงทุนขนาดใหญ่ที่สำคัญหลายโครงการในการพัฒนาท่าอากาศยาน ซึ่งบางโครงการยังมีความล่าช้าและไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ดังนั้น ทอท. ควรมีการกำกับติดตาม และกระบวนการควบคุมภายในที่ดีและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้โครงการและแผนงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนด และไม่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาท่าอากาศยานและการให้บริการ นอกจากนี้ จากแนวโน้มสถานการณ์การแพร่ระบาด COVID-19 ที่คลี่คลายลง และอุตสาหกรรมการบินและการท่องเที่ยวเริ่มฟื้นตัว ส่งผลให้ ทอท. กลับมามีผลกำไร อย่างไรก็ดี ทอท. ควรมีแผนการเพิ่มรายได้ทั้งในส่วนของรายได้ที่เกี่ยวข้องกับกิจการการบิน (Aeronautical Revenue) และรายได้ที่ไม่เกี่ยวกับกิจการการบิน (Non - Aeronautical Revenue) รวมถึงการควบคุมค่าใช้จ่ายจากภาระดำเนินงานด้วย

สาขาสถาบันการเงิน :

รัฐวิสาหกิจสาขาสถาบันการเงินทั้ง 9 แห่ง ประกอบด้วย ธนาคารออมสิน (ออมสิน) ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย (ธอท.) สำนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (สสค.) และบริษัทบริหารสินทรัพย์ ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย จำกัด (บสอ.) มีผลการประเมินที่เพิ่มขึ้นเพียง 3 แห่ง ได้แก่ ธอท. สสค. และ ธ.ก.ส. ในขณะที่รัฐวิสาหกิจที่เหลืออีกจำนวน 6 แห่ง มีผลการประเมินลดลง ได้แก่ ธสอ. ธสน. ธพว. ธอส. บสย. และ ออมสิน โดย บสอ. มีผลการดำเนินงานที่ลดลงมากที่สุด (ระดับคะแนนลดลง 0.9189 จากปี 2565) เนื่องจาก บสอ. ชำระค่าตอบแทนการโอนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ NPF และ NPA จาก ธอท. เป็นตัวสัญญาใช้เงินรวมจำนวน 22,381.07 ล้านบาท ซึ่งมีจำนวนที่ยังมีอัตราดอกเบี้ยสูงเฉลี่ยเป็นจำนวนเงินที่สูงอยู่กว่า 10,381.07 ล้านบาท นอกจากนี้ บสอ. มีอัตราส่วนผลลบแบบทดสอบสินทรัพย์เฉลี่ย (ROA) ในระดับต่ำ แสดงให้เห็นว่าการบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่รับโอนมาจาก ธอท. ของ บสอ. ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ประกอบกับ NPA ของ บสอ. มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รัฐวิสาหกิจที่มีผลการดำเนินงานลดลงของวงรวม (ลดลง 0.3649 เมื่อเทียบกับปี 2565) คือ ธสน. เนื่องจากพอร์ตโฟลิโอของ ธสน. ยังคงกระจุกตัวอยู่ในลูกหนี้รายใหญ่ ร้อยละ 80.51 ของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อทั้งหมด โดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่องทุกปี ซึ่งหากลูกหนี้รายใดรายหนึ่งประสบปัญหาอาจส่งผลกระทบต่อฐานะและผลการดำเนินงานของ ธสน. อย่างไรก็ตามปี 2566 ธสน. มี NPLs จำนวน 8,157 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 67.32 โดยมีสาเหตุจากการเพิ่มขึ้นของลูกหนี้รายใหญ่ ซึ่งมี NPLs จำนวน 5,108 ล้านบาท จาก NPLs ทั้งหมด สำหรับรัฐวิสาหกิจที่มีผลการดำเนินงานลดลงในลำดับถัดมา คือ ธพว. (ลดลง 0.2601 เมื่อเทียบกับปี 2565) แม้ว่ายอดเบิกจ่ายสินเชื่อที่ผ่านมามีแนวโน้มสูงขึ้น แต่เป็นการเบิกจ่ายสินเชื่อในวงเงินมากกว่า 15 ล้านบาท และแม้ว่าการบริหาร NPLs ภาพรวม ในปี 2566 จะดีกว่าเป้าหมายมาก แต่อย่างไรก็ตาม NPLs ก่อนปี 2558 ยังมีสัดส่วนที่สูงมากถึง 6,463 ล้านบาท

สาขาสารสนเทศ :

รัฐวิสาหกิจสาขาสารสนเทศทั้ง 6 แห่ง ประกอบด้วย การเคหะแห่งชาติ (กคช.) การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) การประปานครหลวง (กปน.) การประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) บริษัท บริษัทพัฒนาสินทรัพย์ จำกัด (พทส.) และ องค์การกิจการนำเลีย (อจน.) มีผลการประเมินเพิ่มขึ้น 3 แห่ง คือ กปน. พทส. และ กนอ. ในขณะที่ รัฐวิสาหกิจที่เหลือทั้งหมด 3 แห่ง คือ กคช. และ อจน. มีผลการประเมินลดลง โดย กปภ. ยังมีตัวชี้วัดทำได้น้อยกว่าเป้าหมาย ได้แก่ โครงการบริหารจัดการน้ำสูญเสียด้วย DMA ผ่านระบบบริหารจัดการน้ำสูญเสียของ กปภ. (DMAMA) เนื่องจาก กปภ. มีท่อเก่าจำนวนมาก งบประมาณในการเปลี่ยนเส้นท่อ และซ่อมแซมท่อที่แตกรั่วมีจำกัด ในขณะที่ กคช. มีผลการดำเนินงานหลายตัวชี้วัดต่ำกว่าเป้าหมาย เช่น ความสำเร็จของโครงการนำเข้าน้ำสำหรับผู้มีรายได้น้อย "บ้านเคหะสุขประชา" ที่ดำเนินการในปี 2566 โดย กคช. อยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูลประกอบโครงการเพื่อเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาเห็นชอบ ซึ่งล่าช้ากว่าเป้าหมายที่กำหนด นอกจากนี้ ยังไม่สามารถบรรจุผู้อยู่อาศัยในโครงการนำร่อง "บ้านเคหะสุขประชา" รวมแล้ว และ อจน. มีผลดำเนินงาน 572 หน่วย ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด เป็นต้น อย่างไรก็ตาม อจน. มีผลการประเมินลดลง เนื่องจากมีการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย คือ ความสำเร็จของงานโครงการก่อสร้าง และเพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสีย จำนวน 7 โครงการ โดย อจน. สามารถการดำเนินงานได้ร้อยละ 82.61 เมื่อเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามแผนปฏิบัติการโครงการจัดการน้ำเสีย ประจำปีบัญชี 2566 (อจน. กำหนดเป้าหมายตามแผนฯ เท่ากับร้อยละ 90)

สาขาอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม :

รัฐวิสาหกิจสาขาอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมทั้ง 7 แห่ง ประกอบด้วย สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (สำนักงานสลากฯ) การยาสูบแห่งประเทศไทย (ยสท.) องค์การสรรพสามิต (องค์การสรรพ.) องค์การตลาด (อต.) โรงงานไฟฟ้า กรมสรรพสามิต (โรงงานไฟฟ้า) โรงพิมพ์ตำรวจ สำนักงานตรวจทางชาติ (โรงพิมพ์ฯ) และบริษัท อู่กรุงเทพ จำกัด (บอท.) มีผลการประเมินเพิ่มขึ้นเพียง 2 แห่ง คือ อต. และ โรงพิมพ์ฯ ในขณะที่รัฐวิสาหกิจที่เหลือทั้งหมด 5 แห่ง คือ อต. โรงงานไฟฟ้า องค์การสรรพฯ บอท. และ สำนักงานสลากฯ มีผลการประเมินที่ลดลง โดย อต. โรงงานไฟฟ้า องค์การสรรพฯ และ บอท. มีผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจต่ำกว่าเป้าหมายมาก โดยเฉพาะตัวชี้วัดทางด้านการเงิน โดย อต. เมื่อเทียบกับสัดส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้ที่ลดลงกว่าสาขาทั้งหมดที่ อต. เป็นผู้ดำเนินการบริหารในช่วงหลายปีที่ผ่านมา พบว่า ตลาดสาขาส่วนใหญ่มีผลการดำเนินงานขาดทุนอย่างต่อเนื่อง และมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้ที่สูงกว่าประมาณการตามแผน สำหรับโรงงานไฟฟ้า ภายใตยระบบเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไปจากโรงไฟฟ้า (สัญญาเดิม) ส่งผลให้กำไรสุทธิของโรงไฟฟ้า ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย รวมถึงส่งผลกระทบต่อความต่อเนื่องของสัญญาให้สิทธิซื้อไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้า นอกจากนี้ ต้นทุนการผลิตของโรงไฟฟ้า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเนื่องจากค่าแรงงานและค่าใช้จ่ายในการผลิต ในขณะที่องค์การสรรพฯ มีผลการดำเนินงานด้านรายได้ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจากลูกค้าหลายรายขององค์การสรรพฯ ลดกำลังการผลิตในผลิตภัณฑ์เดิมที่มีส่วนผสมของเอทานอลและกลูโคสเป็นหลัก และปรับมาใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีไม่เอทานอลและกลูโคสเป็นส่วนผสมมากขึ้น จึงทำให้รายได้ขององค์การสรรพฯ ลดลงอย่างต่อเนื่อง สำหรับ บอท. มีผลดำเนินงานขาดทุนอย่างต่อเนื่อง และจากการนี้ที่ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาให้ บอท. ชำระค่าเบี้ยปรับเงินเพิ่มในกรณี คดีบริษัทไอเคเวล คอร์ปอเรชั่นไทยแลนด์ จำกัด ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องทางการเงินของ บอท. ส่วน สำนักงานสลากฯ มีผลการประเมินลดลงเล็กน้อย (ลดลง 0.1342 จากปี 2565) ทั้งนี้ การจัดให้มีสลากดิจิทัลจะเป็นการแก้ไขปัญหาสลากเกินราคาได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยประชาชนสามารถซื้อสลากราคา 80 บาท ได้ถึง 2 ครั้ง ดังนั้น สำนักงานสลากฯ ควรพิจารณาการบริหารจัดการสลากจำหน่ายสลากฯ ให้มีความเหมาะสม และดำเนินการแก้ไขปัญหากลากเกินราคาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงการทบทวนแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลให้สอดคล้องกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงไปสู่ดิจิทัล และวางแผนระยะยาวเพื่อเตรียมพร้อมการเลิกการผลิตสลากในในอนาคตล่วงหน้า รวมถึงการนำเทคโนโลยีใหม่ มาทดแทนการใช้แรงงานบุคคล

สาขาพลังงาน :

รัฐวิสาหกิจสาขาพลังงานทั้ง 4 แห่ง ประกอบด้วย การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) บริษัท ปตท จำกัด (มหาชน) (ปตท.) และการไฟฟ้านครหลวง (กฟน.) มีผลการประเมินลดลงเกือบทุกแห่ง ได้แก่ กฟผ. กฟภ. และ ปตท. ยกเว้น กฟน. ที่มีผลการดำเนินงานเพิ่มขึ้น แต่รัฐวิสาหกิจทุกแห่งยังคงยังอยู่ผลการดำเนินงานอยู่ในระดับที่ดี (ผลการดำเนินงานเกินกว่าระดับคะแนน 4.0000) อย่างไรก็ตาม รัฐวิสาหกิจในกลุ่มพลังงาน ยังคงเผชิญกับท้าทายที่ต้องบริหารให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยอุตสาหกรรมพลังงานไฟฟ้ามีการเปลี่ยนแปลงทั้งจากปัจจัยด้านนโยบายและเทคโนโลยี ที่อาจส่งผลกระทบต่อสัดส่วนกำลังการผลิตไฟฟ้าในระบบของ กฟผ. บมท.ของ กฟผ. และรายได้จากการผลิตและจำหน่ายไฟฟ้าในอนาคต ในขณะที่ กฟภ. และ กฟน. ควรมีการกำหนดทิศทางและเป้าหมายด้านการขับเคลื่อนธุรกิจที่เกี่ยวข้องและธุรกิจใหม่ในระยะยาวที่ชัดเจน รวมถึงการกำหนดทิศทางการดำเนินงานร่วมกับบริษัทในเครือ (Business Alignment) หรือพันธมิตรเพื่อเพิ่มการบริหาร สำหรับ ปตท. มีบทบาทในการจัดหาก๊าซธรรมชาติและรักษาความมั่นคงทางพลังงานของประเทศ และต้องสร้างความสมดุลกับการปล่อยก๊าซเรือนกระจกควบคู่ไปด้วย นอกจากนี้ ปตท. มีบริษัทในเครือหลายแห่ง โดยเฉพาะในกลุ่มบริษัท Flagship มีผลการดำเนินงาน (Performance) ไม่ได้ตามเป้าหมาย จะส่งผลกระทบต่อระดับเป้าหมายของ ปตท.

สาขาสื่อสาร :

รัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสารทั้ง 3 แห่ง ประกอบด้วย บมจ. อสมท ปตท. และ บมจ. เอ็นที มีผลการประเมินเพิ่มขึ้น 2 แห่ง คือ ปตท. และ บมจ. อสมท และมีผลการประเมินลดลง 1 แห่ง คือ บมจ. เอ็นที อย่างไรก็ตาม รัฐวิสาหกิจทั้ง 3 แห่ง มีผลการดำเนินงานทางการเงินต่ำกว่าเป้าหมาย เช่น ปตท. ตัวชี้วัดกำไรก่อนหักโบนัส และกำไรเงินได้นิติบุคคล มีผลการดำเนินงานขาดทุน 54.38 ล้านบาท จากเป้าหมายกำไร 116.35 ล้านบาท และยังไม่สามารถบริหารค่าใช้จ่ายพนักงานต่อรายได้จากการดำเนินงานได้ร้อยละ 57.08 จากเป้าหมายร้อยละ 55.50 บมจ. เอ็นที สามารถสร้างรายได้รวมได้เท่ากับ 84,125 ล้านบาท ซึ่งยังต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนด 89,402 ล้านบาท โดยเฉพาะรายได้ธุรกิจดิจิทัลที่สามารถสร้างรายได้เพียง 3,941 ล้านบาท จากเป้าหมายกำหนดที่ 4,867 ล้านบาท และ บมจ. อสมท มีผลการดำเนินงานขาดทุนจากการดำเนินงาน (ก่อนหักดอกเบี้ยและกำไรเงินได้) เท่ากับ 179.25 ล้านบาท จากเป้าหมาย ที่กำไร 50 ล้านบาท ซึ่งยังไม่สามารถสร้างรายได้ธุรกิจดิจิทัลและธุรกิจใหม่ได้ตามเป้าหมาย โดยในปี 2566 มีรายได้เพียง 97 ล้านบาท จากเป้าหมายกำหนด 165 ล้านบาท แสดงให้เห็นว่า รัฐวิสาหกิจในสาขาสื่อสารทั้ง 3 แห่ง ยังขาดความสามารถในการสร้างรายได้ทั้งจากธุรกิจดั้งเดิมและรายได้จากธุรกิจใหม่ นอกจากนี้ สำหรับ บมจ. เอ็นที ภายหลังจากการรวมขององค์กรแล้ว 3 ปี บมจ. เอ็นที ยังไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการรวมองค์กรที่ต้องการลดค่าใช้จ่ายและการลงทุนที่ซ้ำซ้อน รวมถึงการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า นอกจากนี้ บุคลากรในองค์กรยังไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับกาเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมโทรคมนาคมและดิจิทัลและแนวทางการดำเนินงานธุรกิจในอนาคตขององค์กร รวมถึงมีอัตราค่าจ้างจำนวนมากและเกินกว่าจำเป็นจากการที่ไม่สามารถดำเนินโครงการ MSP ได้ตามเป้าหมาย และในปี 2568 บมจ. เอ็นที จะสิ้นสุดรายได้จากสัญญาเช่าสิทธิบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อรายได้ที่จะลดลงกว่าร้อยละ 50 แต่ บมจ. เอ็นที ยังไม่สามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาธุรกิจใหม่ที่สามารถทดแทนรายได้จากสัญญาเช่าสิทธิบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

ผลการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ ประจำปี 2566 (State Enterprise Evaluation 2023)

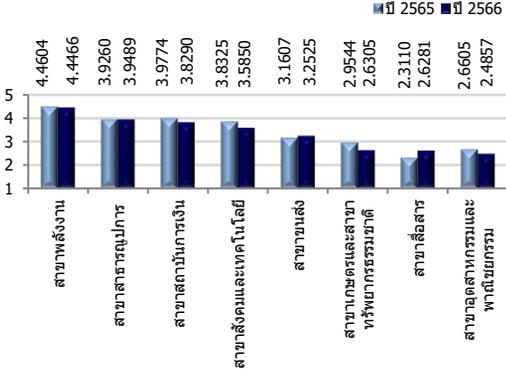
สรุปภาพรวมของรัฐวิสาหกิจในระบบประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ

สรุปผลการประเมิน

สรุปผลการประเมิน ปี 2565 และ ปี 2566 แยกตามสาขา

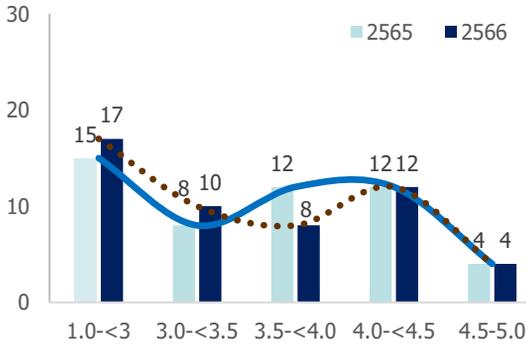
ระดับคะแนน

Avg. ปี 2565 = 3.3972
Avg. ปี 2566 = 3.3229

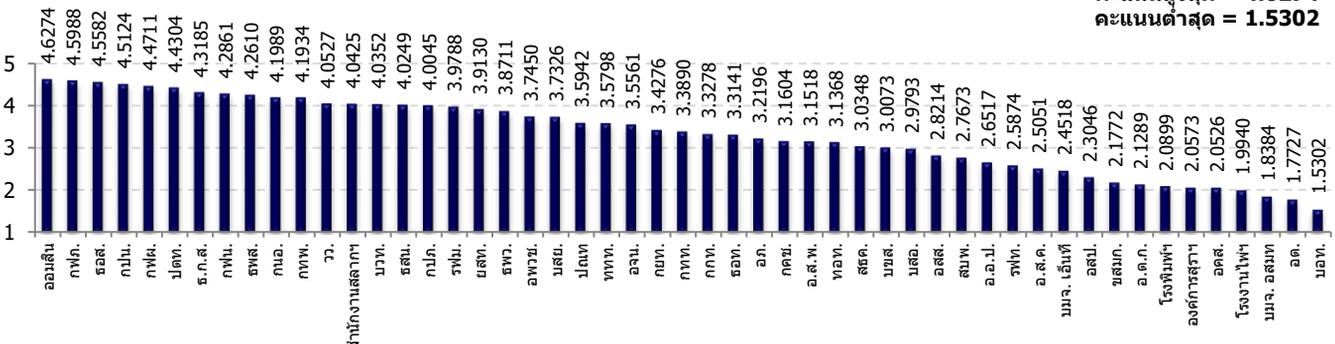
- ในปี 2566 รัฐวิสาหกิจที่มีผลการประเมินสูงที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ออมสิน คะแนน 4.6274 2) กฟผ. คะแนน 4.5988 และ 3) ธอส. คะแนน 4.5582
- ในปี 2566 รัฐวิสาหกิจที่มีผลประเมินต่ำที่สุด 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ 1) บอท. คะแนน 1.5302 2) อค. คะแนน 1.7727 และ 3) บมจ. อสมท คะแนน 1.8384
- ในปี 2566 ผลประเมินภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 3.3229 ลดลง 0.0743 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2565 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 3.3972 เนื่องจากผลประเมินผลด้านการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ และด้านผลการดำเนินงานตาม Core Business Enablers ลดลง ซึ่งเป็นผลจากรัฐวิสาหกิจหลายแห่งไม่สามารถดำเนินการตามยุทธศาสตร์สำคัญ โดยเฉพาะรัฐวิสาหกิจในสาขาเกษตรและสาขาทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งไม่สามารถบริหารแผนลงทุนและการดำเนินงานเพื่อสร้างประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจ (Eco - Efficiency) ซึ่งเป็นตัวชี้วัดร่วมได้ตามเป้าหมาย ในขณะที่การดำเนินงานด้าน Core Business Enablers มีคะแนนรวม Handicap ในปี 2566 ลดลงเป็นร้อยละ 20 (จากร้อยละ 40 ในปี 2565) ส่งผลให้รัฐวิสาหกิจมีผลการดำเนินงานที่ลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาคะแนนเฉลี่ยการประเมินผลการดำเนินงานตาม Core Business Enablers ของรัฐวิสาหกิจ (ไม่รวม Handicap) พบว่ารัฐวิสาหกิจมีแนวโน้มของผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ คณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ และคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจมีมติเห็นชอบและรับทราบแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์เพื่อขับเคลื่อนและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาผลการดำเนินงานในหัวข้อ Core Business Enablers ของรัฐวิสาหกิจ เช่น การดำเนินโครงการความร่วมมือระหว่างรัฐวิสาหกิจ และการจัดทำแผนการพัฒนาผลการดำเนินงาน Core Business Enablers ในรัฐวิสาหกิจทุกกลุ่ม เป็นต้น เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาผลการดำเนินงานให้ดีขึ้นโดยเร็ว สะท้อนถึงผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงและมีความยั่งยืนต่อไป
- สาขาที่มีผลการประเมินปี 2566 สูงที่สุด คือ สาขาพลังงาน มีคะแนนเฉลี่ย 4.4466 โดยมีผลการดำเนินงานดีกว่าเป้าหมายมาก โดยเฉพาะผลการประเมินหัวข้อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ เนื่องจากคณะกรรมการและผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจให้ความสำคัญในการกำกับ ติดตาม และมอบข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะเพื่อผลักดันผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การดำเนินงานดีกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ เช่น ผลสำเร็จของโครงการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานของ ปตท. การดำเนินการตามนโยบายกระทรวงพลังงานของทั้ง 3 การไฟฟ้า โครงการไฮลาร์เซลล์ลอยน้ำไฮบริด เชื้อถ่านหินลignite ของ กฟผ. และความสำเร็จในการดำเนินงานเปลี่ยนระบบสายไฟฟ้าอากาศเป็นสายไฟฟ้าใต้ดินตามแผน ของ กฟน. เป็นต้น
- สาขาที่มีผลการประเมินต่ำที่สุด คือ สาขาอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม มีคะแนนเฉลี่ย 2.4857 เนื่องจากมีผลการดำเนินงานทั้งในหัวข้อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ และหัวข้อผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ (การเงิน/ไม่ใช้การเงิน) ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย โดยเฉพาะ บอท. ที่มีผลการดำเนินงานหลายตัวชี้วัดที่ต่ำกว่าเป้าหมายอย่างมาก เช่น การดำเนินการตามโครงการพัฒนาพื้นที่ยานนาวาเชิงพาณิชย์ กำไรสุทธิก่อนหักภาษีเงินได้นิติบุคคล ร้อยละของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและบริหารต่อรายได้จากการดำเนินงาน เป็นต้น
- สาขาที่มีผลการประเมินเพิ่มขึ้นจากปี 2565 มีจำนวน 3 สาขา คือ สาขาสารณูปการ (เพิ่มขึ้น 0.0229 จากปี 2565) สาขาส่ง (เพิ่มขึ้น 0.0918 จากปี 2565) และสาขาสื่อสาร (เพิ่มขึ้น 0.3185 จากปี 2565) อย่างไรก็ตาม สาขาสารณูปการและสาขาส่ง มีผลการประเมินปี 2566 เพิ่มขึ้นเล็กน้อย ในขณะที่สาขาสื่อสาร มีผลการประเมินเพิ่มขึ้นสูงที่สุด เนื่องจากมีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นทั้งในหัวข้อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ และหัวข้อผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ โดยเฉพาะ ปตท. ที่มีผลการดำเนินงานที่ดีกว่าเป้าหมายทั้ง 2 หัวข้อ เช่น ความสำเร็จในการดำเนินงานตามแผน Digital Transformation Roadmap/แผนปฏิบัติการดิจิทัล ซึ่งเริ่มมีผลผลิตที่ชัดเจน (ตัวอย่างความสำเร็จในการดำเนินงานตามแผน Digital Transformation Roadmap/ แผนปฏิบัติการดิจิทัล เช่น สามารถพัฒนา Business Use Case เพื่อต่อยอดทางธุรกิจ เป็นต้น) รายได้และปริมาณชิ้นงานของบริการ Express ในประเทศและระหว่างประเทศ ความสามารถในการรักษาลูกค้าสำคัญให้ใช้บริการอย่างต่อเนื่อง (Key Customer Retention Rate) เป็นต้น
- สาขาที่มีผลการประเมินลดลงจากปี 2565 มีจำนวน 5 สาขา คือ สาขาพลังงาน สาขาสถาบันการเงิน สาขาสังคมและเทคโนโลยี สาขาเกษตรและสาขาทรัพยากรธรรมชาติ และสาขาอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม โดยสาขาเกษตรและสาขาทรัพยากรธรรมชาติมีผลการประเมินลดลงมากที่สุด ซึ่งเกิดจากผลการดำเนินงานทั้งในหัวข้อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ (เช่น ความสำเร็จในการบริหารแผนลงทุน และระดับความสำเร็จในการดำเนินงานเพื่อสร้างประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจ (Eco - Efficiency) เป็นต้น) และผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจที่ลดลง (เช่น กำไร (ขาดทุน) จากการดำเนินงานก่อนหักค่าเสื่อม ราคา รายจ่ายตัดบัญชี และดอกเบี้ยจ่าย (EBITDA) ของ อสป. เป็นต้น)

เปรียบเทียบการกระจายตัวของผลการประเมินของรัฐวิสาหกิจ ปี 2565 และ ปี 2566

ผลการประเมินปี 2566 รายรัฐวิสาหกิจ

คะแนนเฉลี่ย = 3.3229
คะแนนสูงสุด = 4.6274
คะแนนต่ำสุด = 1.5302

หมายเหตุ : ผลการประเมินข้างต้นไม่สามารถเปรียบเทียบระหว่างรัฐวิสาหกิจได้โดยตรง การกำหนดตัวชี้วัดของเกณฑ์ข้อ 1 และข้อ 2 นำหนักและระดับค่าเป้าหมาย 1 - 5 ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของ SubPAC

ผลการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ ประจำปี 2566 (State Enterprise Evaluation 2023)

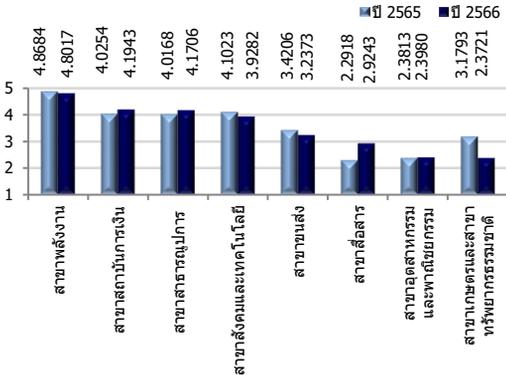
สรุปภาพรวมของรัฐวิสาหกิจในระบบประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ

ผลประเมินแต่ละเกณฑ์วัด

ผลประเมินการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ปี 2565 และ ปี 2566 แยกตามสาขา

ระดับคะแนน

Avg. ปี 2565 = 3.5211
Avg. ปี 2566 = 3.4219

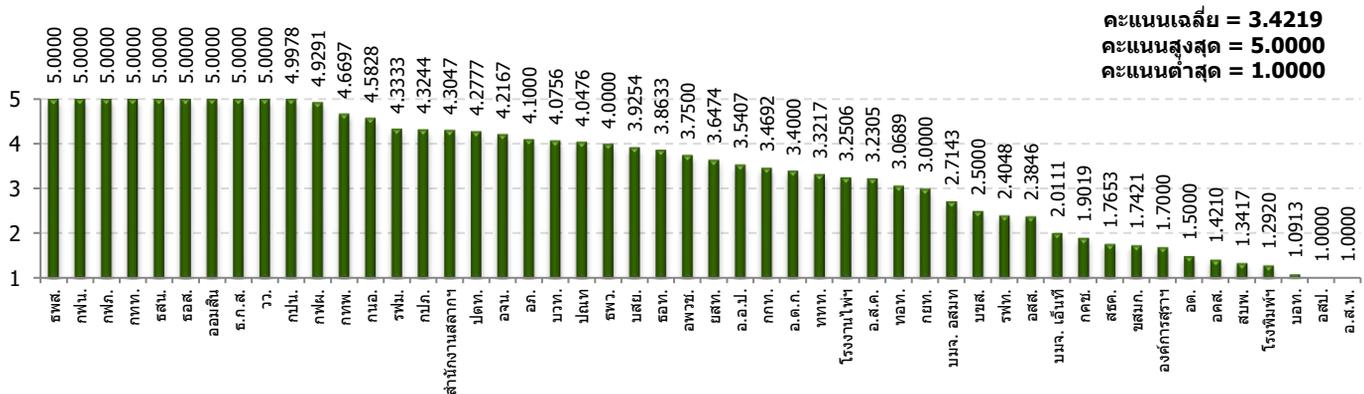

ผลประเมินการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์

- ในปี 2566 ด้านการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ มีค่าเฉลี่ย 3.4219 คะแนน โดยลดลง 0.0992 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2565 ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.5211 คะแนน โดยมีปัจจัยหลักมาจากรัฐวิสาหกิจในสาขาเกษตรและสาขาทรัพยากรธรรมชาติ สาขาขนส่ง สาขาส่งออกและเทคโนโลยี และสาขาพลังงาน
- สาขาที่มีผลประเมินสูงสุด คือ สาขาพลังงาน มีคะแนนเฉลี่ย 4.8017 และสาขาที่มีผลประเมินต่ำสุด คือ สาขาเกษตรและสาขาทรัพยากรธรรมชาติ มีคะแนนเฉลี่ย 2.3721
- สาขาที่มีผลประเมินลดลงสูงสุดจากปี 2565 ได้แก่ สาขาเกษตรและสาขาทรัพยากรธรรมชาติ รองลงมาได้แก่ สาขาขนส่ง เนื่องจากรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่ในสาขาดังกล่าว ไม่สามารถดำเนินการบริหารแผนลงทุน และไม่สามารถการดำเนินงานเพื่อสร้างประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจ (Eco - Efficiency) ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด โดยเฉพาะรัฐวิสาหกิจในสาขาเกษตรและสาขาทรัพยากรธรรมชาติส่วนใหญ่มีผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดความสามารถในการบริหารแผนลงทุน ระดับความสำเร็จในการดำเนินงาน เพื่อสร้างประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจ (Eco - Efficiency) อยู่ในระดับคะแนน 1.0000 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายมาก ซึ่งมีสาเหตุมาจากปัจจัยต่างๆ เช่น กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างล่าช้า ส่งผลให้ไม่สามารถเบิกจ่ายงบลงทุนได้ตามแผนงาน การกำหนดขอบเขตการดำเนินงานขององค์กรทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ตลอดจนห่วงโซ่อุปทาน เพื่อวิเคราะห์และระบุเกี่ยวกับการปล่อยก๊าซเรือนกระจกไม่ครบถ้วนตามกิจกรรมสำคัญ ส่งผลให้การจัดทำแผนการดำเนินงานด้าน Eco - Efficiency ไม่สมบูรณ์ เป็นต้น

- ความสามารถในการเบิกจ่ายเงินลงทุนในภาพรวม ในปี 2566 เท่ากับร้อยละ 89 น้อยกว่าปี 2565 ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 93 โดยมีวงเงินที่อนุมัติให้เบิกจ่ายได้ทั้งสิ้นในปี 2566 จำนวน 285,092.71 ล้านบาท และวงเงินที่รัฐวิสาหกิจสามารถเบิกจ่ายได้ 253,981.98 ล้านบาท โดยรัฐวิสาหกิจที่สามารถเบิกจ่ายได้สูงสุด คือ สาขาขนส่งสามารถเบิกจ่ายงบลงทุนได้ร้อยละ 98.96 รองลงมา คือ สาขาสื่อสาร สามารถเบิกจ่ายได้เท่ากับ ร้อยละ 92.79 ในขณะที่รัฐวิสาหกิจสาขาเกษตรและสาขาทรัพยากรธรรมชาติ เบิกจ่ายได้ต่ำสุดเพียงร้อยละ 66.33 ทั้งนี้ รัฐวิสาหกิจที่เบิกจ่ายงบลงทุนได้ต่ำที่สุด คือ โรงงานไฟฟ้า สามารถเบิกจ่ายได้เพียงร้อยละ 2.75
- หากพิจารณาผลประเมินเกี่ยวกับการสร้างประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจ (Eco - Efficiency) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการจัดการของภาคอุตสาหกรรมให้มีศักยภาพในการแข่งขันด้านธุรกิจ ควบคู่กับการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยในปี 2566 เป็นการประเมินผลในระยะที่ 3 ซึ่งพิจารณาจากการดำเนินการวัดและประเมินผลได้จริงตามแนวปฏิบัติที่ดี ISO 14045 และรายงานผลออกมาเป็นค่าตัวเลข (Factor) ได้ชัดเจนและมีการเทียบกับมาตรฐานนั้น รัฐวิสาหกิจหลายแห่งยังคงไม่สามารถดำเนินการ ได้ครบถ้วนตามเป้าหมาย โดยมีประเด็นข้อสังเกต คือ รัฐวิสาหกิจยังไม่มีการกำหนดเป้าหมายการปรับปรุง ในเชิงค่า Factor เป็นเพียงการกำหนดแนวทางและรูปแบบกิจกรรมเท่านั้น รัฐวิสาหกิจบางแห่งมีการแสดงแผนการปรับปรุงผลค่า Eco - Efficiency แต่การกำหนดแผนการปรับปรุงดังกล่าวยังไม่เห็นผล (เช่น การกำหนดค่าเป้าหมายที่เท่ากันตลอดทุกปี การกำหนดค่าเป้าหมายตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อมเพียงอย่างเดียว แต่ไม่กำหนดค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดด้านคุณค่า เป็นต้น) และการคำนวณค่าประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจ Eco - Efficiency ยังไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน ISO 14045 หรือการคำนวณ เลือกลงเพียงบางกิจกรรมดำเนินงาน นอกจากนี้ รัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับกำหนดแนวทาง/หลักเกณฑ์การคำนวณค่าคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กร ประเภทที่ 3 การปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางอ้อมอื่นๆ (Scope 3) ของรัฐวิสาหกิจแต่ละสาขา ซึ่งอาจจะส่งต่อการสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ ในปี ค.ศ. 2065
- รัฐวิสาหกิจที่มีผลประเมินการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ ต่ำกว่าเป้าหมาย (ระดับคะแนน 3.0000) มีจำนวน 16 แห่ง ได้แก่ บมจ. อสมท บขส. อสส. รฟท. บมจ. เอ็นที กศช. สศค. ชสมก. องค์การสุราฯ อต. อคส. สมท. โรงพิมพ์ฯ บอท. อสป. และ อ.ส.พ. ซึ่งสะท้อนว่าไม่สามารถดำเนินการตามนโยบายที่รัฐบาล กระทรวงเจ้าสังกัด และกระทรวงการคลัง รวมทั้งยุทธศาสตร์รายสาขาที่กำหนดไว้ได้ และบางแห่งไม่สามารถเบิกจ่ายงบลงทุน และไม่สามารถดำเนินงานเพื่อสร้างประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจ (Eco - Efficiency) ได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะ บอท. อสป. และ อ.ส.พ. เนื่องจากการบริหารแผนลงทุนและกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างยังไม่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนได้นอกจากนี้ รัฐวิสาหกิจมีความล่าช้าในการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการต่างๆ ตามนโยบายของภาครัฐและกระทรวงเจ้าสังกัด เช่น บมจ. อสมท ดำเนินการตามแผนพลิกฟื้นธุรกิจ บมจ. อสมท ประจำปี 2566 - 2570 และแผนปฏิบัติการ ประจำปี 2566 ได้ต่ำกว่าเป้าหมายมาก สำหรับ บขส. ไม่สามารถพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ เพื่อให้เกิดขึ้นได้ตามเป้าหมายที่กำหนด เป็นต้น ในขณะที่ อสส. ไม่สามารถดำเนินงานตามแผนงานที่สำคัญในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้ภายในองค์กร เพื่อยกระดับสวนสัตว์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ทันสมัยได้ตามเป้าหมายที่กำหนดอย่างครบถ้วนทุกแผนงาน เป็นต้น

ผลการประเมินหมวดการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ปี 2566 รายรัฐวิสาหกิจ

คะแนนเฉลี่ย = 3.4219
คะแนนสูงสุด = 5.0000
คะแนนต่ำสุด = 1.0000

หมายเหตุ : 1. การประเมินผล ปี 2566 บขส. ไม่มีเกณฑ์การประเมินด้านการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์

2. ผลการประเมินข้างต้นไม่สามารถเปรียบเทียบระหว่างรัฐวิสาหกิจได้โดยตรง การกำหนดตัวชี้วัด ของเกณฑ์วัดข้อ 1 และข้อ 2 นำหนักและระดับค่าเป้าหมาย 1-5 ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของ SubPAC

ผลการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ ประจำปี 2566 (State Enterprise Evaluation 2023)

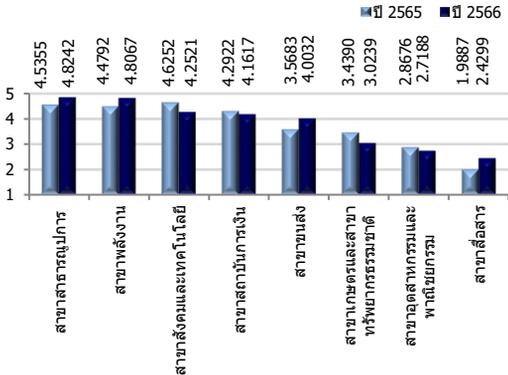
สรุปภาพรวมของรัฐวิสาหกิจในระบบประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ

ผลประเมินแต่ละเกณฑ์วัด

ผลประเมินด้านผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ ปี 2565 และ ปี 2566 แยกตามสาขา

ระดับคะแนน

Avg. ปี 2565 = 3.7580
Avg. ปี 2566 = 3.7927

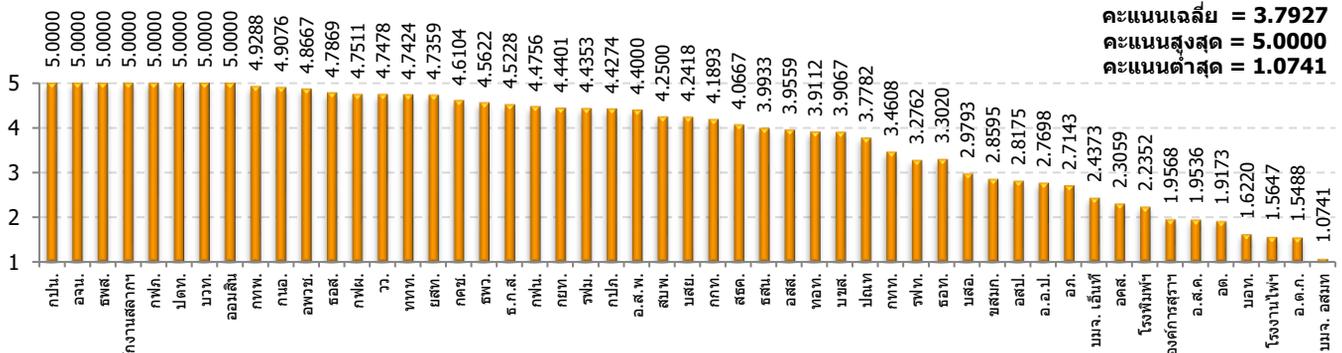

ผลประเมินด้านผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ

- ปี 2566 ผลประเมินในด้านภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 3.7927 คะแนน โดยเพิ่มขึ้น 0.0347 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2565 ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.7580
- สาขาที่มีผลประเมินสูงสุด คือ สาขาสาธารณูปการ มีคะแนน 4.8242 โดยมีรัฐวิสาหกิจในสาขาสาธารณูปการ จำนวน 5 แห่ง (จากทั้งหมด 6 แห่ง) ที่มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับเกินกว่า 4.5000 คะแนน หรือในระดับดีมาก ได้แก่ กปน. ธพส. อจน. กบอ. และ กคช.
- สาขาที่มีผลประเมินต่ำสุด คือ สาขาสื่อสาร มีคะแนน 2.4299 โดยรัฐวิสาหกิจที่มีระดับคะแนนต่ำกว่าเป้าหมายมาก มีจำนวน 1 แห่ง ได้แก่ บมจ. อสมท โดยมีผลประเมินด้านผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจอยู่ที่ระดับคะแนน 1.0741 เนื่องจากมีผลการดำเนินงานต่ำกว่าเป้าหมายมากทุกตัวชี้วัด ได้แก่ กำไรก่อนหักภาษีเงินได้ รายได้ธุรกิจดิจิทัลและธุรกิจใหม่ และค่าใช้จ่ายพนักงานต่อรายได้ดำเนินงาน ในขณะที่ บมจ. เอ็นที แมวว่าจะพยายามดำเนินการควบคุมวงจรรวมองค์รวมแล้วกว่า 3 ปี แต่ยังไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมองค์รวมที่ต้องการลดค่าใช้จ่ายและการลงทุนที่ซ้ำซ้อน รวมถึงการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าได้นอกจากนี้ ยังไม่สามารถดำเนินงานตามแผน 5G และสร้างรายได้ธุรกิจดิจิทัลได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

- สาขาที่มีผลประเมินลดลงมีจำนวน 5 สาขา (จากทั้งหมด 8 สาขา) ได้แก่ สาขาเกษตรและสาขาทรัพยากรธรรมชาติ สาขาสังคมและเทคโนโลยี สาขาอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม และสาขาสถาบันการเงิน มีคะแนนลดลง 0.4151 0.3731 0.1488 และ 0.1305 ตามลำดับ ซึ่งรัฐวิสาหกิจที่มีคะแนนลดลงอย่างมีนัยสำคัญ มีจำนวน 10 แห่ง (มีคะแนนลดลงมากกว่า 0.5) ได้แก่ อ.ส.ค. อ.อ.ป. บสอ. อด. โรงงานไฟฟ้า องค์การสุราฯ กทท. อ.ส.พ. และ ธสน. โดย อ.ส.ค. มีผลการดำเนินงานลดลงมากที่สุด (ลดลง 1.4832) เนื่องจากราคาวัตถุดิบมีการปรับเพิ่มหลายรายการจากสถานการณ์ความขัดแย้งด้านภูมิรัฐศาสตร์ที่เกิดขึ้นในหลายพื้นที่ ประกอบกับต้นทุนค่าขนส่งระหว่างประเทศที่เพิ่มขึ้น ส่งผลผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตของ อ.ส.ค. ทั้งนี้ ยากเป็นสินค้าควบคุม อ.ก. จึงไม่มีอำนาจในการกำหนดราคา ส่งผลให้ต้นทุนขายขององค์กรต่อรายได้จากการขายยาและเวชภัณฑ์ที่องค์กรผลิตต่ำกว่าเป้าหมายมาก นอกจากนี้ อ.ก. ยังมี Cash Conversion Cycle และยอดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ออกจำหน่าย (No Vat) ต่ำกว่าเป้าหมายมากเช่นกัน สำหรับ อ.ส.ค. (ลดลง 1.3374) มีผลการดำเนินงานต่ำกว่าเป้าหมาย 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ กำไรจากการดำเนินงานก่อนหักดอกเบี้ย ภาษี ค่าเสื่อมราคา และค่าตัดจำหน่าย (EBITDA) ของภารกิจเชิงพาณิชย์ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratio) การลดความสูญเสียจากการผลิต (Loss) และความสำเร็จในการเตรียมความพร้อมเปิดเสรีทางการค้า (Free Trade Area : FTA) มีผลการดำเนินงานต่ำกว่าเป้าหมายมาก โดยเฉพาะความสำเร็จในการเตรียมความพร้อมเปิดเสรีทางการค้า (Free Trade Area : FTA) ซึ่ง อ.ส.ค. มีผลการดำเนินงานต่ำกว่าเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ อ.อ.ป. (ลดลง 1.0269) ยังไม่สามารถควบคุมต้นทุนการผลิตและค่าใช้จ่ายบริหาร ทั้งในส่วนของ การผลิตไม่ การแปรูปไม่ และการให้บริการท่องเที่ยว นอกจากนี้ ยังมีปัญหาเรื่องการบริหารสภาพคล่องจากการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจากยังไม่สามารถเพิ่มกระแสเงินสดระยะสั้นจากการขายไม่ได้เพียงพอ
- สาขาที่มีผลประเมินเพิ่มขึ้นมีจำนวน 4 สาขา (จากทั้งหมด 8 สาขา) ได้แก่ สาขาขนส่ง สาขาสื่อสาร สาขาพลังงาน และสาขาสาธารณูปการ โดยมีคะแนนเพิ่มขึ้น 0.4349 0.4412 0.3275 และ 0.2887 ตามลำดับ ซึ่งรัฐวิสาหกิจในสาขาดังกล่าวที่มีผลประเมินเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ มีจำนวน 12 แห่ง (มีคะแนนเพิ่มขึ้นมากกว่า 0.5) ได้แก่ กคช. รฟท. ปตท. บพขส. โรงพิมพ์ฯ สบพ. ขสมก. ปตท. อพท. ธ.ก.ส. อ.ด.ก. และ กปน. โดย กคช. มีผลการดำเนินงานเพิ่มขึ้นมากที่สุด (เพิ่มขึ้น 1.2608) โดยมีตัวชี้วัดที่สามารถดำเนินการได้ดีกว่าเป้าหมายมาก เช่น การดำเนินการเพื่อให้มีจำนวนครัวเรือนที่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองและเช่าอาศัยได้สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีจำนวน 5,500 หน่วย จากเป้าหมายที่กำหนดไว้ จำนวน 4,128 หน่วย สำหรับ รฟท. (เพิ่มขึ้น 1.2135) มีผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ต่ำกว่าเป้าหมาย เช่น มีจำนวนผู้โดยสารเท่ากับ 27.75 ล้านคน จากเป้าหมาย 20 ล้านคน จำนวนตู้สินค้าที่ขนส่งผ่าน SRTO เท่ากับ 403,775 TEUs จากเป้าหมาย 400,000 TEUs ความตรงต่อเวลาของการเดินรถ มีร้อยละความตรงต่อเวลาของขบวนรถขนส่งสินค้าอื่นๆ เท่ากับ ร้อยละ 70.14 จากเป้าหมายร้อยละ 60.00 และมี EBITDA จากการเดินรถขนส่งต่ำกว่าเป้าหมายเช่นกัน เนื่องจากมีจำนวนผู้โดยสารเพิ่มขึ้นหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID - 19 คลี่คลายลง ในขณะที่ ปตท. มีตัวชี้วัดที่สามารถดำเนินการได้ดีกว่าเป้าหมาย เช่น รายได้บริการ Express รวมเท่ากับ 9,654.86 ล้านบาท และมีปริมาณชิ้นงานของบริการ Express ในประเทศและระหว่างประเทศ รวมเท่ากับ 213.06 ล้านชิ้น จากเป้าหมาย 196.68 ล้านชิ้น ความสามารถในการรักษากลุคค่าสำคัญให้ไว้บริการอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 94.64 จากเป้าหมายร้อยละ 75.00 และงาน EMS ในประเทศ ที่สามารถนำจ่ายถึงผู้รับได้ตามมาตรฐานหรือดีกว่ามาตรฐาน (SLA) คิดเป็นร้อยละ 91.93 จากเป้าหมายร้อยละ 90.00 เป็นต้น

ผลประเมินด้านผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ ปี 2566 รายรัฐวิสาหกิจ

คะแนนเฉลี่ย = 3.7927
คะแนนสูงสุด = 5.0000
คะแนนต่ำสุด = 1.0741

หมายเหตุ : ผลการประเมินข้างต้นไม่สามารถเปรียบเทียบระหว่างรัฐวิสาหกิจได้โดยตรง การกำหนดตัวชี้วัด ของเกณฑ์วัดข้อ 1 และข้อ 2 นั้นนักและระดับค่าเป้าหมาย 1-5 ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของ SubPAC

ผลการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ ประจำปี 2566 (State Enterprise Evaluation 2023)

สรุปภาพรวมของรัฐวิสาหกิจในระบบประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ

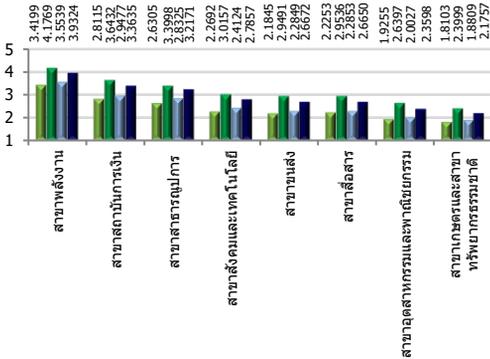
ผลประเมินแต่ละเกณฑ์วัด

ผลประเมิน Core Business Enablers ปี 2565 และ ปี 2566 แยกตามสาขา

ระดับคะแนน

Avg. ปี 2565 ก่อน Handicap = 2.3520
 Avg. ปี 2565 รวม Handicap = 3.0882
 Avg. ปี 2566 ก่อน Handicap = 2.4668
 Avg. ปี 2566 รวม Handicap = 2.8358

■ ปี 2565 คะแนนก่อน Handicap
 ■ ปี 2565 คะแนนรวม Handicap
 ■ ปี 2566 คะแนนก่อน Handicap
 ■ ปี 2566 คะแนนรวม Handicap

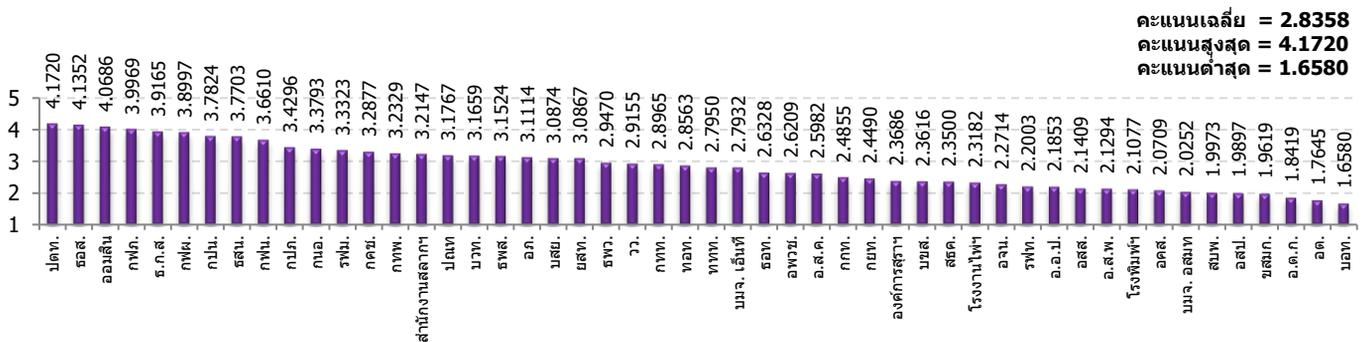

ผลประเมิน Core Business Enablers

- การประเมินผลการดำเนินงานตาม Core Business Enablers ซึ่งเป็นเกณฑ์การประเมินผลใหม่ที่พัฒนาขึ้นเพื่อส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจตอบสนองกับสภาพแวดล้อมในการดำเนินภารกิจ/ธุรกิจ การแข่งขัน ความต้องการของผู้ใช้บริการ และบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงนโยบายสำคัญที่ต้องการขับเคลื่อนประเทศด้วยความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทั้งนี้ดำเนินการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยเริ่มใช้ในปี 2563 ซึ่งหลักเกณฑ์การประเมินแบ่งเป็น 8 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการกำกับดูแลที่ดีและการองค์กร 2. ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3. ด้านการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน 4. ด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า 5. ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล 6. ด้านการบริหารทุนมนุษย์ 7. ด้านการจัดการความรู้และนวัตกรรม 8. ด้านการตรวจสอบภายใน ซึ่งผลการประเมินพบว่า คะแนนเฉลี่ยในปี 2565 ที่ยังไม่รวมคะแนนบวกเพิ่ม (Handicap) ต่ำขึ้นเมื่อเทียบกับคะแนนปี 2564 อย่างไรก็ตาม รัฐวิสาหกิจทุกแห่งยังคงมีการประเมินที่ต่ำเมื่อเทียบกับระบบประเมินผลเดิม (หัวข้อการบริหารจัดการองค์กรหรือหัวข้อการประเมินคุณภาพรัฐวิสาหกิจ (SEPA)) ดังนั้น จึงกำหนดให้มี Handicap ในช่วงระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน เป็นเวลา 2 ปี (ปีบัญชี 2563 - 2564) อย่างไรก็ตาม ในปี 2565 - 2566 คณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ ได้มีมติเห็นชอบการให้ Handicap สำหรับการประเมินผลการดำเนินงานตาม Core Business Enablers ของรัฐวิสาหกิจ กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 เนื่องจากรัฐวิสาหกิจกลุ่มที่ 1 ยังคงต้องใช้เวลาในการพัฒนาผลการดำเนินงาน แต่การกำหนด Handicap ควรให้รัฐวิสาหกิจที่มีความพยายามในการผลักดันผลการดำเนินงานที่มากกว่าเดิม จึงให้ Handicap ลดลง ในขณะที่ให้ Handicap สำหรับรัฐวิสาหกิจกลุ่มที่ 2 เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกับรัฐวิสาหกิจกลุ่มที่ 1 ดังนั้น ในปี 2565 จึงกำหนดให้ Handicap เท่ากับ ร้อยละ 40 และในปี 2566 กำหนดให้ Handicap เท่ากับ ร้อยละ 20 ตามลำดับ
- ผลประเมินในปี 2566 มีค่าเฉลี่ยที่ยังไม่รวม Handicap อยู่ที่ 2.4668 มีผลประเมินดีขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนปี 2565 ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 2.3520 โดยสาขาที่มีผลประเมินสูงสุดและมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นมากที่สุด คือ สาขาพลังงาน มีคะแนน 3.5539 และสาขาที่มีผลประเมินต่ำสุด คือ สาขาเกษตรและสาขาทรัพยากรธรรมชาติ มีคะแนน 1.8809

- จากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยการประเมินผลการดำเนินงานตาม Core Business Enablers (ไม่รวม Handicap) ของรัฐวิสาหกิจทุกสาขา ตั้งแต่ปี 2563 - 2566 รัฐวิสาหกิจมีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัจจัยสำคัญเกิดจากคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจและผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินดังกล่าว รวมถึงรัฐวิสาหกิจมีความเข้าใจในการดำเนินงานในประเด็นที่สำคัญมากขึ้น นอกจากนี้ สคร. ได้กำหนดแนวทางหรือเครื่องมือเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานตาม Core Business Enablers เช่น จัดทำ Quick Wins ให้กับทุกรัฐวิสาหกิจ โดยสรุปจากหัวข้อ Core Business Enablers ที่ยังมีช่องว่าง (Gap) เพื่อให้รัฐวิสาหกิจสามารถนำไปใช้ปรับปรุงผลการดำเนินงานได้ทันที การดำเนินโครงการความร่วมมือระหว่างรัฐวิสาหกิจที่มีศักยภาพในการดำเนินงานตาม Core Business Enablers และรัฐวิสาหกิจที่จำเป็นต้องพัฒนาผลการดำเนินงานตาม Core Business Enablers เพื่อยกระดับและสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาในเรื่อง Core Business Enablers ร่วมกัน โดยต่อยอดไปสู่การพิจารณารางวัลรัฐวิสาหกิจดีเด่นในเรื่องคู่ความร่วมมือด้านกระบวนการจัดการของรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น นอกจากนี้ ในเรื่องเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาการดำเนินงานขององค์กร ดังนั้น สำหรับรัฐวิสาหกิจที่มีข้อจำกัดทางด้านทรัพยากรทั้งในส่วนของงบประมาณ อาจพิจารณาความร่วมมือในการจัดการทรัพยากรเพื่อพัฒนาศักยภาพในการปรับปรุงการดำเนินงานตาม Core Business Enablers ทั้ง 8 ด้านร่วมกัน (Pool Resource)
- ในปี 2566 รัฐวิสาหกิจที่มีผลประเมินสูงสุด 3 อันดับแรก (คะแนนที่ยังไม่รวม Handicap) ได้แก่ ปตท. (3.8833) ออมสิน (3.7355) และ กฟผ. (3.6132) รัฐวิสาหกิจที่มีผลประเมินลดลง (คะแนนที่ยังไม่รวม Handicap) มีจำนวน 2 แห่ง ได้แก่ ขสมก. และ บขส. ซึ่งต้องให้ความสำคัญและเร่งปรับปรุงผลการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น
- ผลประเมิน Core Business Enablers ที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการจัดการความรู้และนวัตกรรม โดยมีคะแนนเฉลี่ยที่ยังไม่รวม Handicap 1.9095 เนื่องจากเป็นประเด็นที่เป็นเรื่องใหม่ ซึ่งต้องใช้เวลาในการดำเนินการ นอกจากนี้ ต้องได้รับการมีส่วนร่วมจากทั้งคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ และผู้บริหารรัฐวิสาหกิจในการกำหนดทิศทาง การกำหนดผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน การให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และการสื่อสาร ส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้นให้เกิดวัฒนธรรมด้านการจัดการความรู้และนวัตกรรม รวมทั้งความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ภายในองค์กร เป็นส่วนสำคัญที่จะส่งผลให้การพัฒนาด้านการจัดการความรู้และนวัตกรรมมีแนวโน้มที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ผลการประเมิน Core Business Enablers ปี 2566 รายรัฐวิสาหกิจ

คะแนนเฉลี่ย = 2.8358
 คะแนนสูงสุด = 4.1720
 คะแนนต่ำสุด = 1.6580

หมายเหตุ : 1. การประเมินผล ปี 2566 บ.ส. ไม่มีเกณฑ์การประเมินด้าน Core Business Enablers

2. ผลการประเมิน Core Business Enablers ปี 2566 เป็นคะแนนรวม Handicap

3. ผลการประเมินข้างต้นไม่สามารถเปรียบเทียบระหว่างรัฐวิสาหกิจได้โดยตรง การกำหนดตัวชี้วัด ของเกณฑ์วัดข้อ 1 และข้อ 2 นำหนัก และระดับค่าเป้าหมาย 1 - 5 ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของ SubPAC

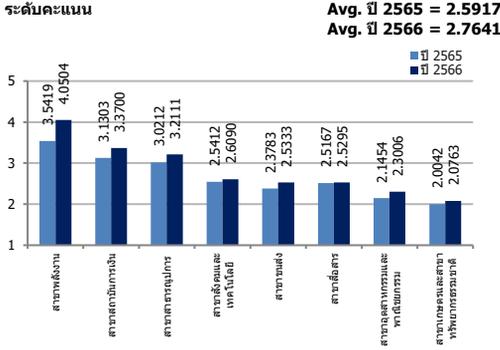
www.sepo.go.th

ผลการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ ประจำปี 2566 (State Enterprise Evaluation 2023)

สรุปภาพรวมของรัฐวิสาหกิจในระบบประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ

ผลประเมิน Core Business Enablers

ผลประเมินการกำกับดูแลที่ดีและการนำองค์กร ประจำปี 2565-2566

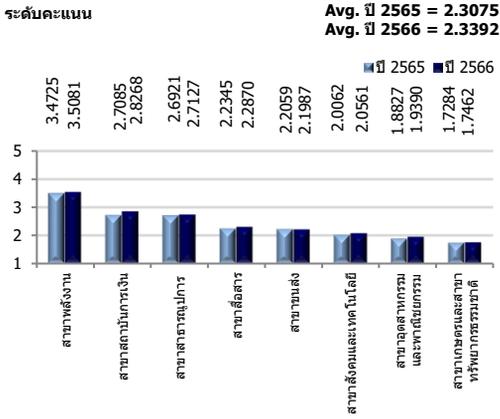
ผลประเมินการกำกับดูแลที่ดีและการนำองค์กร

- ในปี 2566 ภาพรวมของผลประเมินด้านการกำกับดูแลที่ดีและการนำองค์กร มีค่าเฉลี่ย 2.7641 คะแนน เพิ่มขึ้น 0.1724 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2565 เนื่องจากรัฐวิสาหกิจมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติด้านการกำกับดูแลเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เช่น นโยบายและแนวปฏิบัติด้านการรายงานผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและแนวทางการกำกับดูแลที่ดีแก่ผู้ถือหุ้นภาครัฐ นโยบายและแนวปฏิบัติด้านการแข่งขันทางการตลาดที่เป็นธรรม และการบริหารสิทธิของผู้ถือหุ้น สำหรับรัฐวิสาหกิจที่มีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนแล้ว เริ่มดำเนินการตามนโยบายและแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ (Deploy) นอกจากนี้ หลายรัฐวิสาหกิจเริ่มมีการประเมินประสิทธิภาพของกระบวนการอย่างเป็นระบบเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะที่สำคัญ :

- รัฐวิสาหกิจที่ยังขาดการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเพื่อการแข่งขันที่เป็นธรรม รวมทั้งยังขาดการกำหนดผู้รับผิดชอบและดำเนินการตามนโยบายและแนวปฏิบัติเพื่อการแข่งขันที่เป็นธรรมอย่างครบถ้วนนั้น รวมทั้งควรมีกระบวนการในการรายงานผลการปฏิบัติตามนโยบายให้ครบถ้วนและชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรม
- รัฐวิสาหกิจบางแห่งมอบหมายให้สำนักกฎหมายเป็นผู้รับผิดชอบด้าน Compliance ซึ่งสำนักกฎหมายอาจจะไม่สามารถดำเนินการด้าน Compliance ได้ครอบคลุมและครบถ้วนสมบูรณ์ ดังนั้น รัฐวิสาหกิจจึงควรทบทวนหรือกำหนดบทบาทหน้าที่ให้ผู้รับผิดชอบให้เหมาะสม เพื่อให้สามารถดำเนินการด้าน Compliance ได้้อย่างครบถ้วน

ผลประเมินการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ประจำปี 2565-2566

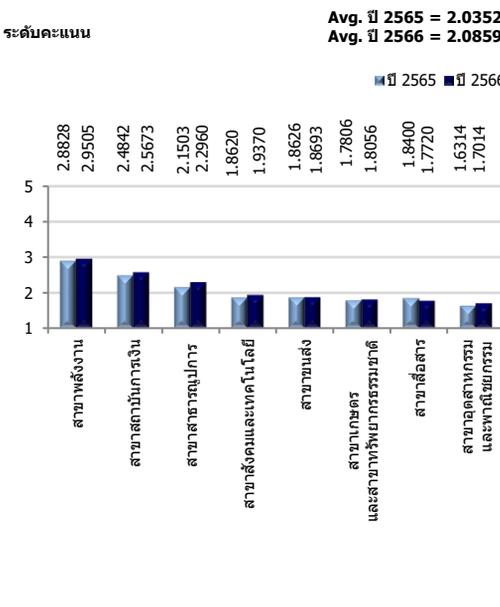
ผลประเมินการวางแผนเชิงกลยุทธ์

- ในปี 2566 ภาพรวมของผลประเมินด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ย 2.3392 คะแนน เพิ่มขึ้น 0.0316 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2565 ทั้งนี้ รัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่มีการกำหนด/ระบุขั้นตอนที่สำคัญของกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์และผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงกำหนดกรอบเวลาของการวางแผนระยะสั้นและระยะยาว มีการกำหนดและให้ความสำคัญกับกาวิเคราะห้ปัจจัยนำเข้าที่สำคัญเพื่อประกอบกรวางแผนยุทธศาสตร์ มีการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์และเป็นปรสงค์เพื่อตอบสนองต่อกาวิเคราะห้ความท้าทายความได้เปรียบระดับองค์กรและความสามารถพิเศษขององค์กร และมีการกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัดของแต่ละกลยุทธ์และแผนงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ รัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่มีกระบวนการวางแผนปฏิบัติการที่มีการถ่ายทอดจากแผนยุทธศาสตร์ระดับองค์กร และมีการกำหนดตัวชี้วัด ผู้รับผิดชอบ รายละเอียดกิจกรรมและระยะเวลาในการดำเนินงานที่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะที่สำคัญ :

- รัฐวิสาหกิจควรให้ความสำคัญต่อการวิเคราะห้สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก เพื่อให้มีข้อมูลสำคัญสำหรับนำไปใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์ รวมทั้งข้อมูลปัจจัยนำเข้า เช่น บัญชีความยั่งยืน การบริหารความเสี่ยง ปัจจัยขับเคลื่อนมูลค่า และความสามารถในการนำแผนไปปฏิบัติให้สำเร็จ เป็นต้น โดยควรมีการเชื่อมโยงบูรณาการไปยังแผนแม่บทของ Enablers ด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- รัฐวิสาหกิจควรมีการศึกษาและทบทวนแนวทางกาวิเคราะห้ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ให้มีความชัดเจน แสดงถึงการนำข้อมูลคู่เทียบมาใช้ในการกำหนดตำแหน่งในอนาคตหรือระดับผลการดำเนินการที่ต้องการบรรลุ ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ขององค์กร ทั้งระยะสั้นและระยะยาว เพื่อเป็นกรอบในการกำหนดทิศทางกาดำเนินงานขององค์กร รวมถึงการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในแต่ละระยะ และเพื่อให้การวางแผนยุทธศาสตร์มีกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน
- รัฐวิสาหกิจควรพิจารณาเข้าข้อมูลย้อนกลับ มาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการปรับปรุงกระบวนการ และติดตามผลการปรับปรุงกระบวนการอย่างต่อเนื่อง

ผลประเมินการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ประจำปี 2565-2566

ผลประเมินการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน

- ในปี 2566 ภาพรวมของผลประเมินการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน มีค่าเฉลี่ย 2.0859 คะแนน เพิ่มขึ้น 0.0507 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2565 ทั้งนี้ รัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่มีการกำหนดค่าเป้าหมายการบริหารความเสี่ยง ทั้ง Risk Appetite และ Risk Tolerance ในระดับองค์กร ที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายและยุทธศาสตร์องค์กร มีการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยง และจัดทำ Risk Universe ระดับองค์กร และมีการประเมินประสิทธิภาพของการควบคุมเพื่อคัดกรองปัจจัยเสี่ยงทั้งหมด นอกจากนี้ มีการประเมินระดับความรุนแรงรายปัจจัยเสี่ยง และมีการใช้ฐานข้อมูลเพื่อประกอบการกำหนดระดับโอกาส และผลกระทบในแต่ละระดับ รวมทั้งได้กำหนด/คัดเลือกวิธีการจัดการความเสี่ยง (Mitigation) และมีการติดตามรายงานผลการบริหารความเสี่ยงรายไตรมาส นอกจากนี้ รัฐวิสาหกิจมีการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงต่อเนื่องทางธุรกิจ

ข้อเสนอแนะที่สำคัญ :

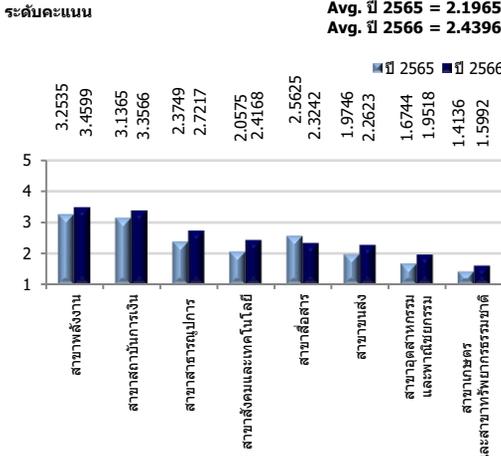
- รัฐวิสาหกิจกลุ่มที่มีภารกิจสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เช่น สาขาสีลสาร เป็นต้น ยังมีผลคะแนนการประเมินด้านการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในในระดับต่ำและยังไม่มีการปรับปรุงการดำเนินงานเพื่อให้ดีขึ้น ดังนั้น รัฐวิสาหกิจจำเป็นต้องเร่งพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในให้ดีขึ้น เพื่อลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นต่อภาพรวมของประเทศ
- รัฐวิสาหกิจต้องให้ความสำคัญกับการกำหนด RA โดยเฉพาะปัจจัยเสี่ยงที่เป็น Value Creation ที่จำเป็นอย่างท้าวายและสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กรประจำปี (Business Objective) ที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์สำหรับรัฐวิสาหกิจที่มีบริษัทในเครือจะต้องดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยง โดยคำนึงถึงความเสี่ยงจากบริษัทในเครือที่ส่งผลกระทบต่อภาพรวมขององค์กรประกอบด้วย
- เพื่อให้รัฐวิสาหกิจสามารถพิจารณาความเสี่ยงในภาพรวมได้อย่างครอบคลุมรัฐวิสาหกิจจะต้องให้ความสำคัญกับการทบทวนการบริหารความเสี่ยง (Review and Revision) โดยจะต้องวิเคราะห้ถึงปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น และส่งผลกระทบต่อเป้าหมายขององค์กร รวมทั้งต้องมีการกำหนดแนวทางกาวิเคราะห้ปรับปรุงการบริหารความเสี่ยงที่ชัดเจน และจะต้องสามารถลดระดับความรุนแรง เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงบรรลุตามเป้าหมายตาม RA ที่กำหนดไว้
- รัฐวิสาหกิจควรให้ความสำคัญกับการประเมินเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อใช้ฐานข้อมูลที่สำคัญขององค์กรมีความเชื่อมโยงกัน ซึ่งจะส่งผลดีต่อการดำเนินการในเรื่องต่างๆ เช่น กระบวนการติดตามและการายงานผลการดำเนินงาน การพัฒนาระบบ EWS และการบูรณาการด้านฐานข้อมูลระหว่าง GRC เป็นต้น
- รัฐวิสาหกิจต้องให้ความสำคัญในการจัดท้าวแผน BCP เพื่อเตรียมความพร้อมต่อเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น รวมถึงสถานการณ์ต่างๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงของกาดำเนินงานขององค์กร โดยจะต้องมีการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงต่อเนื่องทางธุรกิจ และแนวปฏิบัติที่กำหนดอย่างครบถ้วน และจะต้องสื่อสารให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกที่สำคัญ โดยเฉพาะกลุ่มคู่ค้า และความร่วมมือในการดำเนินงาน รวมทั้งรัฐวิสาหกิจจะต้องมีการประเมินความเข้าใจต่อกระบวนการบริหารความเสี่ยงต่อเนื่องของรัฐวิสาหกิจให้ครบถ้วน
- การพัฒนาบุคลากรด้านการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน รัฐวิสาหกิจจำเป็นต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเพียงพอ โดยผู้นำ (Tone at the Top) นับเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสื่อสารและสร้างความตระหนักด้านการบริหารความเสี่ยงให้กับพนักงานในองค์กรให้สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายได้ตามแผนที่กำหนด
- รัฐวิสาหกิจที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากร ทั้งในส่วนของงบประมาณและบุคลากร อาจพิจารณาความร่วมมือในการจัดการทรัพยากรเพื่อพัฒนาศักยภาพในการปรับปรุงการดำเนินงานตาม Core Business Enablers ทั้ง 8 ด้านร่วมกับ

สรุปภาพรวมของรัฐวิสาหกิจในระบบประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ

ผลประเมิน Core Business Enablers

ผลประเมินการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า ประจำปี 2565-2566

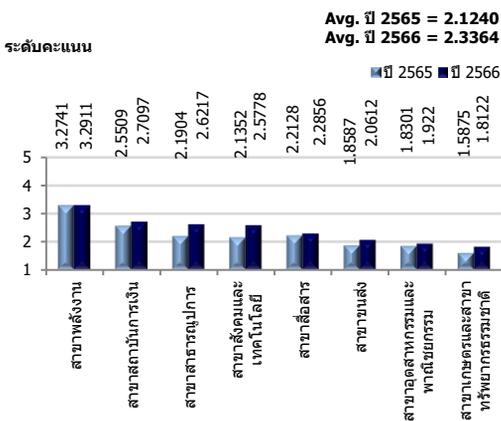
ผลประเมินการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า

- ในปี 2566 ภาพรวมของผลประเมินการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และลูกค้ามีค่าเฉลี่ย 2.4396 คะแนน มีผลประเมินเพิ่มขึ้น 0.2431 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2565 เนื่องจากในด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่มีความเข้าใจต่อกระบวนการปฏิบัติงานมากขึ้น โดยมีการวิเคราะห์กระบวนการทำงานที่สำคัญทั้งหมดขององค์กรเพื่อระบุกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับองค์กร และเก็บข้อมูลประเด็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อองค์กร และระบุวัตถุประสงค์ ขอบเขตการดำเนินงานด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ชัดเจน และในด้านการมุ่งเน้นลูกค้า รัฐวิสาหกิจมีการจัดทำยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ทางการตลาดครอบคลุมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การพัฒนาตลาดใหม่หรือธุรกิจใหม่ และทุกกลุ่มลูกค้าที่แตกต่างกันขององค์กร รวมถึงมีการจัดทำข้อมูลกลุ่มลูกค้าที่ระบุคุณลักษณะของแต่ละกลุ่มลูกค้า และสื่อสารข้อมูลกลุ่มลูกค้าให้กับพนักงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าเพื่อตอบสนองความต้องการของแต่ละกลุ่มที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะที่สำคัญ:

- รัฐวิสาหกิจควรส่งเสริมและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะเรื่องการกำหนดระดับ (Levels) และรูปแบบ (Methods) ของการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ให้สอดคล้องเหมาะสมกับบริบท และทิศทางขององค์กร
- รัฐวิสาหกิจควรมีการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) ด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า และการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งควรทบทวนกระบวนการ เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ประเด็นปัญหา โอกาสปรับปรุงและนำมาออกแบบแนวทางปรับปรุงกระบวนการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการต่างๆ ด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้มีความสอดคล้องกับทิศทางขององค์กร
- รัฐวิสาหกิจควรมีการทบทวนบูรณาการแผนยุทธศาสตร์ด้านลูกค้าและตลาดของรัฐวิสาหกิจใหม่ให้มีความสอดคล้องกับทิศทางบริษัทองค์กร และแผนยุทธศาสตร์องค์กร รวมถึงแผนแม่บทต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีกลไกในการกำกับติดตาม และสื่อสารแผนปฏิบัติการประจำปี

ผลประเมินการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล ประจำปี 2565-2566

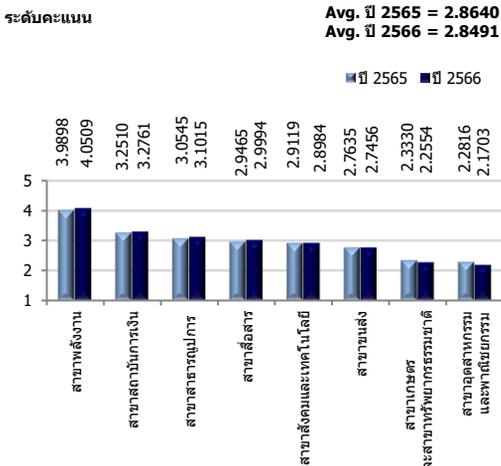
ผลประเมินการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล

- ในปี 2566 ภาพรวมผลประเมินการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล มีค่าเฉลี่ย 2.3364 คะแนน มีผลประเมินเพิ่มขึ้น 0.2124 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2565 เนื่องจาก ในภาพรวมรัฐวิสาหกิจ มีการวางแผนและออกแบบสถาปัตยกรรมข้อมูล (Data Architect) ตลอดจนสามารถดำเนินการจัดทำกระบวนการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลในด้านต่างๆ ให้มีความเป็นระบบสามารถทำซ้ำได้ในทุกๆ ปี

ข้อเสนอแนะที่สำคัญ :

- รัฐวิสาหกิจควรให้ความสำคัญกับการทบทวนกระบวนการ รวมถึงการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อวัดประสิทธิผลในทุกมิติของการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อปรับปรุงให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อรัฐวิสาหกิจอย่างแท้จริง ทั้งในด้านการพัฒนาเพื่อยกระดับองค์กร และในด้านการให้บริการ
- รัฐวิสาหกิจควรให้ความสำคัญและทำความเข้าใจในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้ในทุกส่วนขององค์กร (Digital Transformation) ควรกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม และครอบคลุมทั้ง 3 มิติ ได้แก่ บุคลากร (People) กระบวนการ (Process) และเทคโนโลยี (Technology) รวมถึงควรกำหนดกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับเป้าหมายในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้ในทุกส่วนขององค์กร
- รัฐวิสาหกิจควรให้ความสำคัญในการถ่ายทอดสื่อสารกระบวนการและแนวทางปฏิบัติภายในองค์กร เพื่อให้เกิดมาตรฐานในการทำงานและการบูรณาการการทำงานร่วมกันในทุกส่วนขององค์กร
- รัฐวิสาหกิจโดยเฉพาะที่เป็นหน่วยงานที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญทางด้านสารสนเทศ (Critical Information Infrastructure : CII) ควรให้ความสำคัญกับการดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยจากการถูกคุกคามทางไซเบอร์ และเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดภัยพิบัติทางด้านสารสนเทศของหน่วยงานเสียหายหรือถูกทำลาย

ผลประเมินการบริหารทุนมนุษย์ ประจำปี 2565-2566

ผลประเมินการบริหารทุนมนุษย์

- ในปี 2566 ภาพรวมผลประเมินการบริหารทุนมนุษย์ มีค่าเฉลี่ย 2.8491 มีผลประเมินลดลง 0.0149 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2565 เนื่องจาก รัฐวิสาหกิจขาดการวิเคราะห์ปัจจัยนำเข้าหรือข้อมูลนำเข้าต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงานด้านบริหารและพัฒนาทุนมนุษย์ที่สำคัญ และขาดการบูรณาการแผนยุทธศาสตร์ด้าน HR กับแผนงาน/ระบบงานที่สำคัญต่างๆ อย่างครอบคลุมในทุกหัวข้อของ Core Business Enablers

ข้อเสนอแนะที่สำคัญ :

- รัฐวิสาหกิจต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาองค์กรเพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง (High Performance Organization : HPO) โดยเรียนรู้จากแนวปฏิบัติที่ดีในด้าน HR จากหน่วยงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) และนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับองค์กร
- รัฐวิสาหกิจต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรด้าน HR รวมถึงผู้บริหารระดับสูงให้มีความรู้ความเข้าใจในงานด้าน HR เพื่อให้มีศักยภาพเพียงพอที่จะขับเคลื่อนและยกระดับการดำเนินงานด้าน HR ให้มีประสิทธิภาพ และหันต่อแนวโน้มด้าน HR (HR Trend) ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

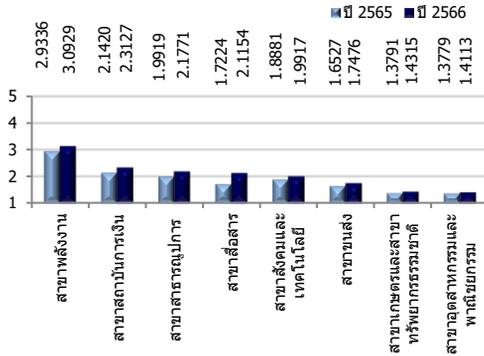
สรุปภาพรวมของรัฐวิสาหกิจในระบบประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ

3. ผลประเมิน Core Business Enablers

ผลประเมินการจัดการความรู้และนวัตกรรม ประจำปี 2565-2566

ระดับคะแนน

Avg. ปี 2565 = 1.8131
Avg. ปี 2566 = 1.9348

ผลประเมินการจัดการความรู้และนวัตกรรม

ในปี 2566 ภาพรวมผลประเมินการบริหารจัดการความรู้และนวัตกรรม มีค่าเฉลี่ย 1.9348 คะแนน มีผลประเมินเพิ่มขึ้น 0.1218 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2565 เนื่องจากรัฐวิสาหกิจเริ่มมีความเข้าใจในด้านการจัดการความรู้และนวัตกรรม และนำไปเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนองค์กร ในการดำเนินการด้านบริหารจัดการนวัตกรรมอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม รวมถึงมีการดำเนินงานด้านนวัตกรรมขององค์กร

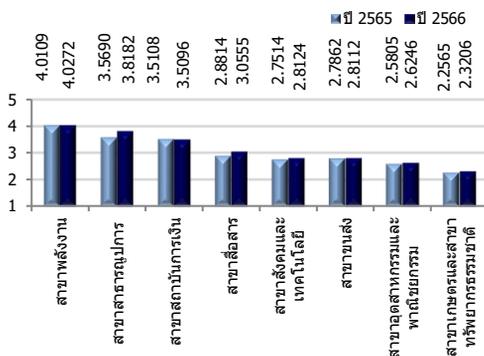
ข้อเสนอแนะที่สำคัญ :

- รัฐวิสาหกิจควรมุ่งเน้นการดำเนินการจัดการความรู้ภายในองค์กรอย่างเป็นระบบ และครบถ้วนสมบูรณ์ตามกระบวนการจัดการความรู้ ตั้งแต่กระบวนการกำหนดความรู้ที่สำคัญต่อการทำงานและการบรรลุเป้าหมายขององค์กร ตลอดจนการนำความรู้มาใช้ในการตัดสินใจ การวางแผนกลยุทธ์ และการเรียนรู้ระดับองค์กร รวมถึงต้องมีการรวบรวมและปรับปรุงข้อมูล สารสนเทศ และองค์ความรู้ในฐานข้อมูลให้มีความเป็นปัจจุบันและมีความสมบูรณ์ครอบคลุม กระบวนการที่สำคัญอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องตามบริบทขององค์กร นอกจากนี้ ควรมีการตรวจสอบเพื่อให้มั่นใจว่า การเก็บองค์ความรู้ภายในองค์กรสามารถดำเนินการได้อย่างครบถ้วน ไม่มีการสูญเสียองค์ความรู้ที่สำคัญขององค์กร
- รัฐวิสาหกิจควรเชื่อมโยงการดำเนินการด้านการจัดการความรู้สู่การจัดการนวัตกรรมอย่างเป็นระบบ และแสดงผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม เช่น องค์ความรู้ใหม่จากการพัฒนานวัตกรรม นวัตกรรมที่เกิดขึ้นจากองค์ความรู้ของยอดนวัตกรรม เป็นต้น เพื่อให้การจัดการความรู้สนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมได้อย่างยั่งยืน
- รัฐวิสาหกิจควรให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนเสริมสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้บุคลากรมุ่งเน้นการใช้ความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาวัตกรรมอย่างเป็นรูปธรรม โดยอาจกำหนดให้มีตัวชี้วัดด้านการส่งเสริมสร้างการใช้ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม เช่น ตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับการตอบแทนพิเศษแก่พนักงานที่มีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมที่สำคัญขององค์กรทั้งการตอบแทนในรูปแบบการเงินหรือความก้าวหน้าในอาชีพ เป็นต้น
- รัฐวิสาหกิจต้องให้ความสำคัญกับการจัดการความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์นวัตกรรม โดยการออกแบบกระบวนการจัดการข้อมูลในทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่เริ่มกระบวนการรวมความคิดสร้างสรรค์จนถึงขั้นตอนที่พัฒนานวัตกรรมได้สำเร็จเพื่อให้องค์กรมีฐานข้อมูลสำหรับการพัฒนาด้านนวัตกรรมต่อไป
- รัฐวิสาหกิจต้องให้ความสำคัญกับการออกแบบระบบและกระบวนการจัดการนวัตกรรมเพื่อให้อำนวยความสะดวกในการพัฒนานวัตกรรมได้ทั้งรูปแบบนวัตกรรมแบบปิด (Close Innovation) และนวัตกรรมแบบเปิด (Open Innovation) อย่างสอดคล้องกับความต้องการด้านการพัฒนานวัตกรรมขององค์กรอย่างเหมาะสม รวมถึงต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาและคำนึงถึงความเป็นเจ้าของผลงานนวัตกรรมที่จะเกิดขึ้นจากความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก รัฐวิสาหกิจควรศึกษาและวางแนวทางในการจัดการสิทธิความเป็นเจ้าของผลงานอย่างชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิดประโยชน์ของรัฐวิสาหกิจเสียหาย

ผลประเมินการตรวจสอบภายใน ประจำปี 2565-2566

ระดับคะแนน

Avg. ปี 2565 = 2.9738
Avg. ปี 2566 = 3.0511

ผลประเมินการตรวจสอบภายใน

ในปี 2566 ภาพรวมของผลประเมินการตรวจสอบภายในมีค่าเฉลี่ย 3.0511 คะแนน มีผลประเมินเพิ่มขึ้น 0.0773 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2565 เนื่องจาก รัฐวิสาหกิจมีการกำหนดองค์ประกอบและคุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจสอบ และรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่มีการวางระเบียบปฏิบัติ งานของคณะกรรมการตรวจสอบ และมีมีการกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของหน่วยตรวจสอบภายในและกฎบัตรชัดเจนมากขึ้น รวมถึงมีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติ ในคู่มือปฏิบัติงานตรวจสอบที่มีความครบถ้วนตามเกณฑ์กำหนด นอกจากนี้ รัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่เริ่มนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาสนับสนุนการปฏิบัติงานตรวจสอบ อีกทั้ง รัฐวิสาหกิจเริ่มสามารถนำเสนอผลงานจากการปฏิบัติงานตรวจสอบที่สร้างมูลค่าเพิ่มได้

ข้อเสนอแนะที่สำคัญ :

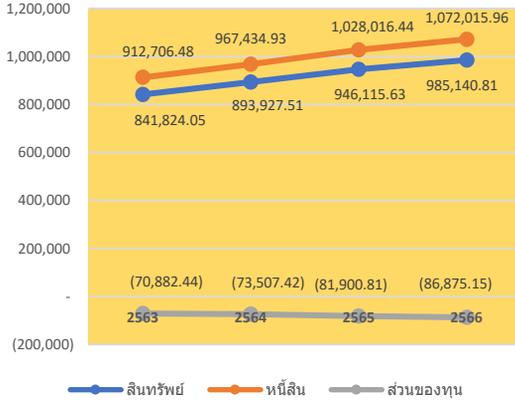
- องค์ประกอบและคุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นประเด็นสำคัญที่รัฐวิสาหกิจต้องให้ความสำคัญและดำเนินการทบทวนให้เหมาะสม ทั้งในเรื่องความเป็นอิสระ ความเพียงพอ และความต่อเนื่องในการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ
- การพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบไปดำรงตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการชดเชยอื่น รัฐวิสาหกิจจะต้องพิจารณาอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการชดเชยดังกล่าวให้ชัดเจน โดยต้องไม่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ กล่าวคือ ไม่มีบทบาทในการกำหนดนโยบาย ระเบียบปฏิบัติ หรือมีอำนาจในการตัดสินใจด้านการบริหาร ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์และคู่มือที่เกี่ยวข้อง
- เพื่อให้สามารถดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ได้ครบถ้วน คณะกรรมการตรวจสอบสามารถดำเนินการผ่านการติดตามผลการดำเนินงานด้านความเสี่ยง หรือด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมกับฝ่ายบริหารในการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อให้สามารถแสดงความคิดเห็นและติดตามผลการดำเนินงานในด้านต่างๆของรัฐวิสาหกิจได้ครอบคลุมทุกประเด็นที่สำคัญ
- คณะกรรมการตรวจสอบ และหน่วยตรวจสอบภายในควรกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบและหน่วยตรวจสอบภายในให้สอดคล้องกับเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ของรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้งานตรวจสอบภายในสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับรัฐวิสาหกิจได้อย่างชัดเจนการวางแผนการตรวจสอบเชิงกลยุทธ์และแผนการตรวจสอบประจำปี รัฐวิสาหกิจควรมีการประเมินความเสี่ยงที่สำคัญ ซึ่งเชื่อมโยงกับฐานความเสี่ยงที่พิจารณารถึงประเด็นที่รัฐวิสาหกิจต้องเผชิญทั้งในปัจจุบันและอนาคต
- รัฐวิสาหกิจควรให้ความสำคัญกับการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบ

สรุปภาพรวมรัฐวิสาหกิจในกลุ่มฟื้นฟู

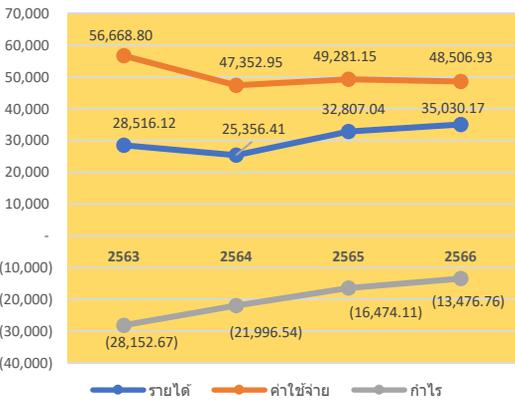
สรุปผลการประเมิน

สินทรัพย์รวม หนี้สินรวม ส่วนของทุน (ล้านบาท)

- ปี 2566 มีรัฐวิสาหกิจที่มีผลการดำเนินงานเข้าข่ายต้องเร่งฟื้นฟูกิจการ จำนวน 4 แห่งประกอบด้วย รฟท. ขสมก. ธอท. และ บมจ. อสมท ซึ่งรัฐวิสาหกิจกลุ่มนี้จะมีรูปแบบการประเมินผลการดำเนินงานที่สอดคล้องกับแผนฟื้นฟูองค์กรตามมติคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ (คนร.)
- ณ สิ้นปี 2566 รัฐวิสาหกิจกลุ่มฟื้นฟู มีสินทรัพย์รวม 985,140.81 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.12 เมื่อเทียบกับปี 2565 ในขณะที่มีหนี้สินรวม 1,072,015.96 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.28 เมื่อเทียบกับปี 2565 โดยมีสัดส่วนหนี้สินต่อทุน (D/E Ratio) เท่ากับ 1.09 ขณะที่เมื่อพิจารณาผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจในกลุ่มฟื้นฟูจำนวน 4 แห่ง พบว่ามีรายได้รวมทั้งสิ้น 35,030.17 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 6.78 มีค่าใช้จ่ายรวม 48,506.93 ล้านบาท ลดลงจากปี 2565 ร้อยละ 1.57 มีผลขาดทุนสุทธิ 13,476.76 ล้านบาท ลดลงจากปี 2565 ซึ่งขาดทุนสุทธิ 16,476.11 ล้านบาท บัญชีหลักเนื่องมาจาก ขสมก. ขาดทุนสุทธิลดลงจาก 8,554 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2565 เป็นขาดทุน 5,330 ล้านบาท ขณะที่ อสมท. พลิกจากที่เคยขาดทุนกลายเป็นกำไรสุทธิ 589.24 ล้านบาท และ ธอท. มีกำไรสุทธิเพิ่มขึ้นเป็น 248 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ซึ่งมีกำไรสุทธิเพียง 14.63 ล้านบาท
- ผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจในกลุ่มฟื้นฟู ประจำปี 2566 ทั้ง 4 แห่ง มีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.4793 เพิ่มขึ้น 0.3891 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยรัฐวิสาหกิจทั้ง 4 แห่ง มีผลการดำเนินงานเพิ่มขึ้น ได้แก่ ธอท. เพิ่มขึ้น 0.4098 คะแนน รฟท. เพิ่มขึ้น 0.3769 คะแนน ขสมก. เพิ่มขึ้น 0.1453 คะแนน และ อสมท. เพิ่มขึ้น 0.6248 คะแนน

รายได้รวม ค่าใช้จ่ายรวม และกำไร (ขาดทุน) สุทธิ (ล้านบาท)

ทั้งนี้ สามารถสรุปประเด็นสำคัญที่ได้จากการประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจในกลุ่มฟื้นฟู ทั้ง 4 แห่ง ประจำปี 2566 ได้ดังนี้

- ธอท.:** มีผลการดำเนินงานเพิ่มขึ้นจากปี 2565 โดยเพิ่มขึ้นจาก 2.9043 เป็น 3.3141 เนื่องจาก ธอท. มีการพัฒนาและทบทวนผลิตภัณฑ์หลักที่สนับสนุนพันธกิจและขยายธุรกิจเป็นไปตามเป้าหมาย และมีการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ภาคใต้ได้ครบถ้วน โครงการ Mobile Banking สามารถดำเนินงานตามกิจกรรมที่กำหนดได้ครบถ้วนและมีลูกค้าที่ใช้บริการจำนวน 16,978 ราย รวมถึงโครงการสร้างความสัมพันธ์ทางด้านธุรกิจ ธอท. สามารถดำเนินงานตามแผนงานของโครงการที่สนับสนุนธุรกิจได้ครบถ้วน
- บมจ. อสมท.:** มีผลการดำเนินงานเพิ่มขึ้นจากปี 2565 โดยเพิ่มขึ้นจาก 1.2136 เป็น 1.8384 เนื่องจากคณะกรรมการ บมจ. อสมท สามารถแต่งตั้งบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการใหญ่ เมื่อวันที่ 4 กันยายน 2566 อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันอยู่ระหว่างการลงนามในสัญญาจ้างบริหารฯ กับผู้ได้รับคัดเลือก
- รฟท.:** มีผลการดำเนินงานเพิ่มขึ้นจากปี 2565 โดยเพิ่มขึ้นจาก 2.2105 เป็น 2.5874 เนื่องจากหลายตัวชี้วัด รฟท. สามารถดำเนินการได้ดีกว่าเป้าหมาย เช่น ความสามารถในการบริหารแผนลงทุน มีร้อยละการเบิกจ่ายภาพรวมถึงร้อยละ 99.53 นอกจากนี้ รฟท. มีรายได้จากการบริหารสินทรัพย์เท่ากับ 3,792.04 ล้านบาท และมี EBITDA จากการเดินรถขนส่งเท่ากับ -6,276 ล้านบาท สำหรับปริมาณการโดยสารและขนส่งสินค้า รฟท. มีจำนวนผู้โดยสารเท่ากับ 27.75 ล้านคน และจำนวนตู้สินค้าที่ขนส่งผ่าน SRTO เท่ากับ 403,775 TEUs โดยการเดินรถขนส่งสินค้ามีความตรงต่อเวลา เท่ากับร้อยละ 70.14 ดีกว่าเป้าหมายที่กำหนด
- ขสมก.:** มีผลการดำเนินงานเพิ่มขึ้นจากปี 2565 โดยเพิ่มขึ้นจาก 2.0319 เป็น 2.1772 เนื่องจาก ขสมก. สามารถดำเนินการได้ดีกว่าเป้าหมายหลายตัวชี้วัด เช่น การปรับเปลี่ยนรถโดยสารพลังงานสะอาดในเขตเมืองชั้นในได้เท่ากับร้อยละ 30.10 โครงการศึกษาและพัฒนาพื้นที่เชิงพาณิชย์ ผู้อำนวยการ ขสมก. พิจารณาและเห็นชอบแผนการพัฒนาพื้นที่เชิงพาณิชย์จำนวน 3 แห่ง ประกอบด้วย อุบางเขน และอุทวมอขีด รวมถึงพื้นที่เพิ่มเติมที่จะใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนา คือ อุพระราม 9 สำหรับด้านการเงิน รฟท. มี EBITDA จากการเดินรถขนส่งเท่ากับ -6,276 ล้านบาท มีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นจากปี 2565 (-6,797 ล้านบาท) ซึ่งติดลบน้อยลง คิดเป็นร้อยละ 7.70 โดยมีสาเหตุจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวและสถานการณ์ COVID-19 คลี่คลายลง ส่งผลให้มีรายได้จากการเดินรถโดยสารเพิ่มขึ้น

สรุปผลการประเมิน ปี 2566 ของรัฐวิสาหกิจกลุ่มฟื้นฟู

ระดับคะแนน

คะแนนสูงสุด **3.3141**
คะแนนต่ำสุด **1.8384**
คะแนนเฉลี่ย **2.4793**

